

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMÜ
ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK
MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İrem KARSLI

TRABZON
Haziran, 2019

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMÜ
ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK
MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

İrem KARSLI

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nce Yüksek
Lisans Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Danışmanı
Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR

TRABZON
Haziran, 2019

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne

**Bu çalışma jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir. // 2019**

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR

Üye :

Üye :

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

**Prof. Dr. Bülent GÜVEN
Enstitü Müdürü**

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Trabzon Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

İrem KARSLI

12 / 06 / 2019

ÖNSÖZ

Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi Dersi Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi konulu bu çalışma, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu çalışma evresinde desteğini ve yardımını hiçbir zaman esirgemeyen, bana her konuda yardımcı olan çok değerli danışman öğretmenim Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca ölçek uygulamalarımı yaptığım Güzel Sanatlar Liselerinde bana, okullarının tüm imkanlarıyla yardımcı olmaya çalışan müdür, müdür yardımcısı ve tüm müzik öğretmeni arkadaşlarıma candan sevgilerimi sunarım. Tez yazım aşamamda bilgileri ve yardımlarıyla her zaman yanımda olan meslektaşlarıma çok teşekkür ederim.

Eğitim hayatım ve tez yazım aşamamda desteğini ve inancını hiçbir zaman esirgemeyen, asla hakkını ödeyemeyeceğim annem, babam ve ablama; bu süreçte en zor zamanlarımda bana destek olup, beni her zaman yüreklendiren hayat arkadaşım, değerli eşim Altan BAKAR'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

Bu çalışmayı biricik oğluma ithaf ediyorum...

Haziran, 2019

İrem KARSLI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Araştırmanın Amacı.....	2
1. 2. Araştırmanın Önemi	2
1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları	2
1. 4. Araştırmanın Varsayımları	3
1. 5. Tanımlar	3
2. LİTERATÜR TARAMASI.....	4
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	4
2. 1. 1. Müzik Eğitimi.....	4
2. 1. 2. Güzel Sanatlar Lisesi Kuruluşu ve Amacı.....	5
2. 1. 3. Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi Dersi.....	5
2. 2. Ses ve Sesin Oluşumu	6
2. 2. 1. Ses Eğitimi.....	8
2. 2. 2. Bireysel Ses Eğitimi	9
2. 3. Motivasyon	11
2. 3. 1. Motivasyonla İlgili Kuramsal Yaklaşımlar.....	12
2. 3. 2. Müzik Eğitiminde Motivasyon	15
2. 3. 3. Güzel Sanatlar Liseleri ve Müzik Eğitimi Bölümlerindeki Bireysel Ses Eğitimi Dersi ile İlgili Araştırma ve Yayınlar.....	17
2. 3. 4. Müzik Eğitiminde Motivasyon ile İlgili Araştırma ve Yayınlar	20
2. 3. 5. Literatür Taramasının Sonucu	21
3. YÖNTEM	23
3. 1. Araştırma Modeli	23

3. 2. Araştırma Grubu.....	23
3. 3. Verilerin Toplanması.....	25
3. 4. Veri Toplama Aracı.....	25
3. 5. Veri Toplama Süreci.....	26
3. 6. Verilerin Analizi.....	26
4. BULGULAR.....	27
4. 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeyleri	27
4. 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Motivasyon Puan Ortalamasının Demografik Bilgilere Göre Bulguları.....	35
5. TARTIŞMA.....	39
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	41
6. 1. Sonuçlar	41
6. 2. Öneriler	48
6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler.....	48
6. 2. 2. İleride Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler	49
7. KAYNAKLAR	50
8. EKLER	54
9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	60

ÖZET

Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerini incelemektir. Araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan survey (tarama) yöntemi kullanılmıştır. Araştırma için veri toplama aracı olarak iki araç kullanılmıştır. Bunlardan birisi, öğrencilerin demografik değişkenlerinin bulunduğu “Kişisel Bilgiler Formu”, diğeri ise “Bireysel Ses Eğitimi Dersi Motivasyon Ölçeği”dir.

Araştırmada çalışma grubu olarak Doğu Karadeniz Bölgesinde yer alan Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik bölümlerinde Bireysel Ses Eğitimi dersi alan 10. ve 12. sınıflarında öğrenim gören toplam 163 öğrenci seçilmiştir. Ayrıca araştırmada elde edilen verilerin analizinde yaygın olarak kullanılan bir paket programı kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri orta seviyede bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin, bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanlarıyla, bireysel ses eğitimi dersine çalışmaya ayrılan haftalık zaman dilimi ve bireysel ses eğitimi dersine çalışmaya motive eden unsur değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar Lisesi, Bireysel Ses Eğitimi, Motivasyon.

ABSTRACT

Investigation of Motivation Levels of Fine Arts High School Music Department Students' Individual Voice Training lesson

The aim of this study is to examine the motivation levels of the students of Music Department of Fine Arts High School. The survey method, which is one of the descriptive research methods, was used in the study. Two tools were used as data collection tool for research. One of these is "The Personal Information Form" where the students have demographic variables and the other is "The Individual Audio Education Lesson Motivation Scale".

In the study, 163 students who were studying in the 10th and 12th grades who took Individual Voice Training lessons in the Music Departments of Rize, Trabzon, Giresun and Ordu Fine Arts High Schools in Eastern Black Sea Region were selected as the study group. In addition, a commonly used packet program was used in the analysis of the data obtained in there search.

As a result of there search, the students' motivation levels for the individual voice education lesson were found to be at an intermediate level. In addition, the students' motivation scores for the individual voice training lesson, the individual time periodal located to study the individual voice training lesson and motivating factors to work in the individual voice training lesson were found to be significant differences.

Keywords: Fine Arts High School, Individual Voice Training, Motivation.

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Tanımlayıcı Özellikler.....	23
2.	Öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon ile İlgili İfadelere Verdiği Cevapların Dağılımları.....	28
3.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Puan Ortalaması	34
4.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Bireysel Ses Eğitiminde Çalışma Zamanı Planlama Durumuna Göre Ortalamaları.....	35
5.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Okula Göre Ortalamaları.....	35
6.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun ses eğitiminde deneyimi yeterli bulma durumuna Göre Ortalamaları	35
7.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitimine Ayrılan Haftalık Zamana Göre Ortalamaları.....	36
8.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitimi Dersi Akademik Başarısına Göre Ortalamaları.....	36
9.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakın Varlığına Göre Ortalamaları.....	36
10.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Cinsiyete Göre Ortalamaları.....	37
11.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Okul Dışında Destek Alma Durumuna Göre Ortalamaları.....	37
12.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitimi Dersine Devamsızlık Yapma Durumuna Göre Ortalamaları	37
13.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitiminde Deneyime Göre Ortalamaları.....	37
14.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitiminde Çalışmayı Motive Eden Unsura Göre Ortalamaları	38
15.	Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Sınıfa Göre Ortalamaları.....	38

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil No</u>	<u>Şekil Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Ses aygıtının enine kesiti	7
2.	Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi	14
3.	Başarı güdüsü düşük ve yüksek bireylerin özellikleri	15
4.	Bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puan ortalaması	34

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

BSE : Bireysel Ses Eğitimi

1. GİRİŞ

Ses, insan hayatında konuşmak ve müzik yapmak gibi çok önemli bir yere sahiptir. Müzik yapmak için kullanılan tüm araçların tek başına oluşturamadığı renklerin hepsini kapsayan insan sesi, dilin de yapmış olduğu katkıyla birlikte etkisini arttırmış, kendine has teknik ve yöntemleriyle de, müzik yapmak için kullanılan araçların yanında o çok değerli yerini almıştır (Egüz,1991). İnsanın doğumuyla birlikte başlayan, sürekli kullandığı ve kendini ifade etmede en çok ihtiyaç duyduğu şey sesidir.

İnsan sesi, sadece iletişim kurmak için kullanılan bir araç olmadığı gibi bunun daha da ötesinde bir anlam içerir. Ses, yalnız konuşmak için değil şarkı söylemek için de kullanılır. Şarkı söyleme yeteneği doğuştan gelmesine rağmen sesin eğitilmesi, müzik eğitiminin zor ve oldukça ustalık gerektiren alanlarından birisidir. İnsan, muhteşem bir çalgıyla dünyaya gelmiştir. Bu çalgının kalitesine, şarkı söyleyen kişinin beden ve ruh sağlığı, ses eğitimi ile kazandığı teknik beceriler doğrudan etki etmektedir (Helvacı, 2017). Bu anlamda, insanın kendi bedeninde taşıdığı bu mükemmel çalgıyı en iyi şekilde kullanmanın ve geliştirmenin yolu, düzenli ve sistemli bir şekilde ve alanında yetkin eğitmenlerden alacağı ses eğitimiyle olacaktır.

Birol'a (2003) göre ise ses eğitimi; bireylerin konuşma ve şarkı söyleme becerilerinde gırtlığın doğallığını ve sağlığını koruyarak ve bunun yanında söylenen eserin dil ve müzikal yapısını koruyarak, olumlu değişiklikler oluşturma sürecidir. Bireysel ses eğitimi dersi, bireysel olarak uygulanan bir eğitim öğretim süreciyle gerçekleştirilir. Ders kapsamını; nefes tekniklerini uygulama, sesini tanıyıp doğru ve etkili kullanma, Türkçeyi doğru olarak kullanma, ses eğitimi tekniklerine göre halk türkülerimizin, okul şarkılarının, Türk ve dünya müziğinden oluşan eserlerin seslendirilmesi oluşturur. Bu eğitim ve öğretim esnasında öğrenci ve öğretmen arasında bilgi alışverişi sağlanır. Öğrencilerin bedensel ve ruhsal durumları göz önünde bulundurularak ders akışının sağlanması önemlidir. Öğrenciyi derse çekebilmek açısından öğrenciye güven ve bulunduğu düzeye önem verme, öğrenciyi rahatlatıp heyecanını yenmesine yardımcı olma, öğrenciye hedeflerini belirlemesinde ve dersi sevmesinde yardım edebilmek önemlidir. Öğrenciye çabalarının farkında olduğu hissettirilmeli ve eksik olduğu yerlerde yardımcı olunmalıdır. Bu bağlamda bir müzik öğrencisinin ilk çalgısı olan sesini eğitim ve meslek hayatı boyunca sürekli kullanacağı düşünüldüğünde, ses eğitimi dersine ciddi önemi vermesi gerektiği düşünülmektedir. Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardan birisi olan Güzel Sanatlar Liselerinde de Bireysel Ses Eğitimi dersi, alanında uzman olan öğretmenler tarafından verilmektedir.

Öğrencilere, dersi sevdirmenin ve öğrenmelerini sağlayabilmenin en önemli şartlarından birisi şüphesiz derse karşı motivasyonlarının yüksek olmasını sağlamaktır. Motivasyon, kişiye enerji verdiğinden ve davranışı yapmaya istek uyandırması açısından önemli olduğundan, öğrenme ve öğretme sürecini verimli kılan en önemli unsurlardan birisidir. Öğrenci motive olduğu takdirde başarılı olur (Akbaba, 2006). Bu bağlamda, öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine motive olmaları çok önemlidir. Çünkü motivasyon, öğrenci başarısını etkileyen en önemli etkenlerden birisidir.

1. 1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerinin farklı değişkenlerle karşılaştırılarak incelenmesi amaçlanmıştır.

1. 2. Araştırmanın Önemi

Öğrenme sürecinde ve başarıda motivasyonun rolü büyüktür. Öğrencilerin motivasyonlarının ölçülmesi ve öğrencilerin motivasyon farklılıklarına bakılması, öğrenme-öğretme sürecinin değerlendirilmesi ve buna bağlı düzenlemelerin yapılması açısından eğitimcilere fikir verebilir. Bu bağlamda, eğitimin her alanında olmakla beraber müzik eğitimi ve ses eğitimi alanında da, motivasyonun ölçülebilmesi için araştırmaların yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir (Ekici, 2017).

Bu nedenle, bu araştırmanın Güzel Sanatlar Liseleri Müzik bölümü öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi dersindeki başarısını olumlu yönde etkileyeceği ve araştırma sonucunda öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını olumlu ve olumsuz yönde etkileyen kriterlerin belirlenmesinin ders kalitesini ve verimini artırması açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmanın bu alandaki ilklerden olması açısından, araştırma sonuçlarının öğrenci ve öğretmenlere, literatüre ve yeni yapılacak çalışmalara katkı sağlayıcı nitelikte olmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma, Doğu Karadeniz Bölgesinde bulunan Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerindeki 10. ve 12. Sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.
2. Araştırma, Ekici'nin (2017) Bireysel Ses Eğitimi Motivasyon Ölçeği ve kişisel bilgilerden oluşan demografik değişkenlerin uygulanmasıyla sınırlıdır.

3. Seçilen örneklem, yüksek lisans tez dönemi için belirlenen süre ve sağlanabilen maddi olanaklarla sınırlıdır.

1. 4. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırmada, Güzel Sanatlar Liselerindeki öğrencilerin soruları samimiyetle cevapladıkları varsayılmıştır.
2. Araştırmada kullanılan ölçeğin, Bireysel Ses Eğitimi dersindeki motivasyon düzeyini ölçmede yeterli olduğu varsayılmıştır.

1. 5. Tanımlar

Vokaliz: “Ses müziğinde alıştırma” (Say, 2005, s. 570).

Lied: “Bir şiirin, piyano eşlikli şarkı olarak bestelenmesi” (Say, 2005, s. 323).

Larenks: “Gırtlak, hançere. İnsan sesinin olduğu organ” (Say, 2005, s. 318).

Entonasyon: “Bir eserin seslendirilmesinde perdeleri şaşmaz bir kesinlikle verebilmek; sesleri doğru çıkarmak” (Say, 2005, s. 180).

Pekiştireç: “Bir davranışın sonunda ortama sokulan, ya da ortamdaki kaldırılan uyarıcı, bu davranışın ileride yinelenme olasılığını artırıyor ise, ortama sokulan ya da ortamdaki kaldırılan uyarıcılara pekiştireç denir” (Can, 2005, s. 103).

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Araştırmanın bu bölümünü, müzik eğitimi, Güzel Sanatlar Liseleri kuruluş ve amacı, Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi dersi, ses ve sesin oluşumu, ses eğitimi, bireysel ses eğitimi, motivasyon, motivasyonla ilgili kuramsal yaklaşımlar, müzik eğitiminde motivasyonla birlikte bireysel ses eğitimi ilgili literatür bilgileri verilmesinin ardından müzik eğitiminde motivasyon ile ilgili yapılan araştırmalar ve son olarak literatür taramasının sonucunu kapsamaktadır.

2. 1. 1. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi süreci genel anlamıyla, kişiye müziksel bir davranış öğretme, değiştirme ve bu davranışı geliştirme olarak açıklanır. Bu süreç zarfında, eğitim alan kişinin sahip olduğu müziksel kazanımları temel alınır. Bu kazanımlar doğrultusunda bazı amaçlar belirlenir. Bu amaçlara ulaşmak adına düzenli ve sistemli bir yol izlenir ve sonucunda belirlenen hedeflere ulaşılır. Müzik eğitimi, verildiği ortam ve seviye, takip edilen yol ve teknik, kullanılan araç ve gereç, önceden kararlaştırılan aşama ve süre, içerdiği davranış ve içeriğe göre farklılık gösterir ve farklı bölümlere ayrılır (Uçan, 1997). Buna bağlı olarak müzik eğitimi, “genel müzik eğitimi”, “özengen müzik eğitimi” ve “mesleki müzik eğitimi” olarak gruplandırılır.

“*Genel müzik eğitimi*, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program ayrımı gözetmeksizin, her düzeyde ve aşamada, herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir insanca yaşam için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 1997, s. 31).

“*Özengen müzik eğitimi*, müzikle veya müziğin belli bir koluyla amatörce ilgilenen, buna istek duyan ve yeteneği olan kişilere yönelik olan, aktif bir müzikal katılım ve tatmin sağlamak ve de bunu mümkün olduğunca ilerletmek için gereken müzikal kazanımları sağlamayı amaçlar (Uçan, 1997).

“*Mesleki müzik eğitimi*, müzik alanının tümünü veya bir kolunu meslek edinen veya isteyen, bu alanda yetenekli olan kişilere uygulanan, bu alanın gerektirdiği müzikal kazanımları edinmeyi amaçlar. Mesleki müzik eğitimi verilen kurumlar, örgün eğitim kapsamında bulunan kurumlar tarafından verilir. (Uçan, 1997). Güzel sanatlar liseleri de mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan birisidir ve bu kurumlarda alanında yetkin öğretmenler görev alır.

2. 1. 2. Güzel Sanatlar Lisesi Kuruluşu ve Amacı

Türkiye'nin ilk Güzel Sanatlar Lisesi, İstanbul'da 1989 yılında açılan Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi'dir. Günümüzde bu okulların sayısı oldukça artmıştır. 1739 numaralı Millî Eğitim Temel Kanunu 33. Maddesi örnek alınarak açılan Güzel Sanatlar Liseleri Ortaöğretim Kurumlarına bağlı bir eğitim kurumudur. 33. Madde ise şöyledir:

Güzel sanatlar alanlarında özel istidat ve kabiliyetleri beliren çocukları küçük yaşlardan itibaren yetiştirmek üzere ilköğretim ve orta öğretim seviyesinde ayrı okullar açılabilir veya ayrı yetiştirme tedbirleri alınabilir. Özellikleri dolayısıyla bunların kuruluş, işleyiş ve yetiştirme ile ilgili esasları ayrı bir yönetmelikle düzenlenir (URL-1, 2008).

Güzel Sanatlar Liselerinin amacı, güzel sanatlar alanlarında özel istidat ve kabiliyetleri beliren çocukların;

1. Küçük yaşlardan itibaren eğitilerek yetiştirilmelerini,
2. Özel yetenek gerektiren programlara hazırlanmalarını,
3. Araştırmacılığa yönelerek üretken ve profesyonel sanatçı adayları olarak yetiştirilmelerini,
4. Millî ve milletlerarası sanat eserlerini tanıma ve yorumlayabilmelerini sağlamaktır (URL-2, 1973).

Bunun yanı sıra orta öğretim aşamasında bulunan öğrencilerin akademik anlamda, müzik eğitimlerini erken yaşlarda almalarını sağlayan, öğrencilere müzikal gelişim ve değişim yaşatarak ülkemizin sanat alanında kalkınmasını sağlayacak adımlar atan kurumlardır (Tanrıöver, 2011). Güzel Sanatlar Liseleri Müzik bölümlerinde genel kültür derslerinin yanı sıra müzik alan dersleri çerçevesinde müzik kuramları eğitimi, çalgı ve ses eğitimi olmak üzere üç dalda eğitim verilmektedir.

2. 1. 3. Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi Dersi

Temel ses eğitiminin amacına uygun şekilde oluşturulan Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programı, dilimizi doğru kullanmayı, doğru solunum tekniklerini uygulamayı, sesini tanıyıp, doğru ve etkili bir şekilde kullanmayı, Türk ve dünya müziklerinden oluşan eserleri, marşları, halk türkülerini, Türk sanat müziği eserlerinin seslendirilmesini kapsamaktadır. Güzel Sanatlar Liselerindeki öğrencilerin ergenlik döneminde oldukları ve seslerinin mutasyon döneminde olduğu unutulmamalıdır. Bu dönemde yapılacak tüm ses eğitimi çalışmalarında bu süreç dikkate alınarak ilerlenmeli; doğru ve sağlıklı ses üretme, güzel ve etkili konuşma, şarkı söyleme, sesini doğru kullanma ve koruma alışkanlığının kazandırılması amaçlanmalıdır (MEB, 2016). Güzel Sanatlar Liseleri, öğrencilerin seslerini geliştirmek, doğru ve etkili bir şekilde kullanmalarını sağlayabilmek açısından edinebilecekleri tüm bilgileri kolaylıkla ve en doğru şekilde aldıkları bir eğitim kurumudur.

Bireysel Ses Eğitimi dersi öğrencilerin, konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanmaya ilişkin temel davranışları kazanmalarını; sağlıklı ses üreterek doğru, güzel konuşmalarını ve şarkı söylemelerini; ses bozukluğuna sebep olan etkenleri tanıyarak ses sağlığını koruma becerisi geliştirmelerini; düzeylerine uygun eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirmelerini; müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme ve yaratıcılık gücünü geliştirmelerini; müziğin dünyada ortak bir dil olduğu bilincini kazanmalarını; müzik eğitimi yoluyla Türk toplumunun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunmalarını; Türk müziği ve evrensel müzik eserlerinden bir dağarcık oluşturmalarını; çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanmalarını; bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmelerini; bilinçli bir müzik dinleyicisi olma becerisi kazanmalarını; müzik aracılığıyla insanlar arasındaki kültürel etkileşim ve iletişim becerilerini geliştirmelerini; Atatürk'ün müziğine ilişkin görüşlerini değerlendirmelerini; ülkemizi ulusal ve uluslararası müzik etkinliklerinde temsil etmelerini; müzik yoluyla millî birlik ve beraberlik bilinci geliştirmeleri sıralanabilir (MEB, 2006 s. 10,11).

Bu kazanımları edinmiş bir öğrenci, sesiyle ilgili en önemli ve temel davranışları kazanmış demektir.

Bireysel Ses Eğitimi dersi, Güzel Sanatlar Lisesi programında yalnızca 10. sınıf ve 12. sınıflarda olmasından dolayı oldukça önemlidir. Konuların dağılımına bakıldığında; vücudu yumuşatma çalışmaları, ses-nefes egzersizleri, doğru bir telaffuz becerisi geliştirme, okul şarkıları, halk türküleri, marşlar ve kısa bir lied dağarcığını kapsamaktadır. Buna bağlı olarak, ses eğitimi 4 yıl boyunca devam ettirmeyecek bir öğrenci için bu temel yeterli olmayacaktır. Bu durumda öğrenci, ses eğitimi tekniklerini ve repertuarı yeterince tanıyamadan; birkaç lied, okul şarkısı ve türkü söyleyerek mezun olacaktır (Kaya, 2006). Fakat öğrencinin ileride müzik öğretmenliği yapacağı düşünüldüğünde en çok ihtiyaç duyacağı çalgısı kendi sesi olacaktır. Bu yüzden Güzel Sanatlar Liselerinde Bireysel Ses Eğitimi dersi mümkün olduğunca fazla işlenmeli, öğrencilere sevdirmeli ve öğrenciler, seslerini tanıyabilmeleri açısından bilinçlendirilmelidir.

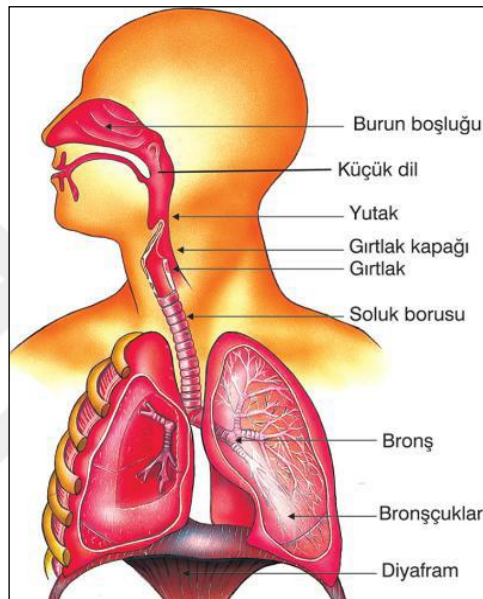
2. 2. Ses ve Sesin Oluşumu

Ses, hareket halindeki bir cismin yarattığı titreşimin iletken bir ortam vasıtasıyla işitme organına gelip algılanması sonucu oluşur. Akustik bilimi, sesin var olabilmesi için üç ana öğenin gerekli olduğunu belirtmektedir: Ses kaynağı, iletken ortam, işitme-algılama organları. Bu öğelerden birinin dahi bulunmaması durumunda, sestem söz etmek mümkün değildir (Say, 2005). “Sesin üç temel özelliği vardır: Birincisi, yüksekliktir (sesin ince ya da kalın olması, sesin yüksekliğini belirler); ikincisi sesin gürlüğüdür (sesin gür ya da kısık olmasını, yani sesin şiddetini belirler); üçüncüsü sesin niteliğidir (buna sesin renkleri ya da tınısı denir)” (Say, 2002, s. 11,12).

Sesin oluşabilmesinde ilk adım elbette nefestir. “Akciğerlerimizden gelen hava kaburga ve karın kasları yardımı, aynı zamanda diyaframın da desteği ile soluk borusuna

dolar. Buradan gırtlığa doğru itilmesi ve ses tellerinin titreşmesi sonucu insan sesi oluşur. Buna fonasyon denir” (MEB, 2018, s.12).

Tıpkı bir nefesli çalgıda olduğu gibi, insan sesinin de oluşması için üç ana sistemin ortak çalışması gerekir fakat bu oluşum içinde işitme sisteminin de sesleri algılayıp değerlendirme süreci bakımından oldukça önemli olduğu bilinmektedir. Ses dalgalarının beyne ulaşması, algılanıp denetlenmesi, denetlenip düzenlenmesi görevini üstlenen sisteme işitme sistemi adı verilmektedir (Töreyn, 2015). İnsan sesinin oluşumunda rol oynayan organların görselleri Şekil 1 ‘deki gibidir.

Şekil 1. Ses aygıtının enine kesiti (Meb, 2018).

İnsan ses sistemi içinde üç aygıt yer almaktadır.

1. Solunum Aygıtı (Aktivatör)-Üfleyici (Soluk borusu, akciğerler, diyafram, kaburgalar ve karın kasları)
2. Titreşim Aygıtı (Ses jeneratörü)-Verici (Larenks-gırtlak)
3. Yankı Aygıtı (Rezonatör)-Yansıtıcı (Soluk borusu, göğüs, gırtlak bölgesi, yutak, ağız, alt çene, damak, burun, sinüsler)

Bu üçlünün çalışmasını sinir sistemi denetler (Çevik, 1999, s.16-17).

İnsan sesinin oluşumunda tüm vücut uyum içinde çalışır. Sesin normal ve kaliteli çıkabilmesi için dik ve dengeli bir duruş sağlanmalıdır. Bunun yanı sıra sesin oluşumunda rol oynayacak tüm organların sağlıklı olması da oldukça önemlidir.

Sesiyle müzik yapan her insanın, uzun süre şarkı söyleyebilmesi için, beden ve ruh sağlığı kurallarına gereken önemi vermesi ve ses tekniği açısından da sesine özen göstermesi gerekir. Güzel bir ses ancak sağlıklı bir beden ve ruh ile birleşirse, başarılı

olabilir (Kolçak, 1998). Sesimizi, ses tekniği, beden ve ruh sağlığı açısından korumak gereklidir. Beden sağlığı açısından, spor yapmalı fakat fazla yorucu olmayacak sporlar seçilmelidir. Alkollü içecekler ve sigara az da olsa kullanılmamalıdır. Özellikle mevsim geçiş dönemlerinde sağlığınıza özen göstermeliyiz. Nezle veya grip olunan zamanlarda dinlenmeye geçilmeli, sesini mümkün olduğunca az kullanmalı ve sesi yoracak etkinliklerden kesinlikle kaçınılmalıdır. Boğazı tahriş edecek tarzda besinlerden uzak durmalı, aşırı sıcak veya aşırı soğuk içecekler tüketilmemelidir. Ses çalışması yaptıktan hemen sonra soğuk havaya çıkılmamalı, tozlu veya pis havalı yerlerde uzun süre kalınmamalıdır. Sese verilecek yanlış eğitim, sesi zorlayıcı etkinlikler, çok yüksek sesle gülme ve bağırma ses için oldukça zararlıdır (Kolçak, 1998). Çevik'e (1999) göre, genel müzik eğitiminde mutasyon dönemi ve buna bağlı sorunlar konusunda müzik öğretmenleri yeterli bilgi ve bilince sahip olmaları gerekir. Müzik derslerinde öğrencilere, ses sınırlarını zorlamayan alıştırmalar ve şarkılar çalıştırılmamalıdır. Öğrencilere, ses sağlıklarını koruma bilincini ve alışkanlığını kazandırmaya çocuk yaşlardan itibaren başlamak gerekmektedir. Ses sağlığına dikkat edildiği takdirde sesimizi uzun yıllar boyunca sağlıklı ve verimli bir şekilde kullanabiliriz. Bu bağlamda, müzikle ilgilenen herkesin ses sağlığına dikkat etmesi ve sesinin doğru bir şekilde eğitilmesine özen göstermesi gerekmektedir.

2. 2. 1. Ses Eğitimi

“Ses eğitimi, bireylere konuşma ve şarkı söylemede seslerini doğru, etkili ve güzel kullanabilmeleri için gereken davranışların kazandırıldığı, içerisinde konuşma, şarkı söyleme ve ileri ses eğitimi gibi alt ses eğitimi basamaklarını barındıran bir özel alan eğitimidir” (Töreyn, 2015, s. 82). Bu açıklamada yer alan doğru, etkili ve güzel kavramlarının açıklamasını yapmak gerekirse;

Doğruluk kavramı, kişinin fiziksel ve bedensel yapısına, kullandığı ses ve söyleme kurallarına uygun bir şekilde doğru bir entonasyonla ses üretmeyi;

Güzellik kavramı, sesini doğru bir şekilde kullanmaya bağlı, gürlük, genişlik, tınısal ve müziksel özellikleri ile beğenilen, estetik bakımdan ölçülüp-değerlendirilebilen davranışlar göstermeyi;

Etkililik kavramı, kişinin sesini doğru ve güzel bir şekilde kullanarak yorumladığı eserin, dinleyenlerde coşku, hayranlık ve heyecan gibi kuvvetli duygular oluşturması şeklinde ifade edilir (Çevik, 2006). Ses eğitiminin geneline bakıldığında, bu üç kavramın ses eğitiminin temelini oluşturduğu görülmektedir.

Çevik'e göre ses eğitiminin temel kuralları şunlardır;

1. Bireye doğru solunum alışkanlığı yanında bedensel ve zihinsel hazırlanmada gerekli olan rahatlama, gevşeme, uyanık olma bilinci kazandırılmalıdır.

2. Ses, doğru yerde, doğru ve temiz olarak üretilmeli, daha sonra uygun rezonans bölgelerine gönderilerek büyütülmeli, doğuşkanları bakımından güçlendirilip zenginleştirilmeli ve dolayısıyla sese pürüzsüz-estetik bir nitelik kazandırılmalıdır.
3. Bireye, konuşma dilinde açık-seçik ve anlaşılır olma niteliklerini geliştirme ve şarkı söylemede de dili, iyi bir eklemleme (artikülasyon), doğru bir söyleyiş (telaffuz), anlamına uygun tonlama ve vurgulamayla (diksiyon) kullanma becerisi kazandırılmalıdır.
4. Bireyin var olan müziksel duyarlılığı (müzikalite) geliştirilerek etkili bir seslendirme-yorumlama becerisi kazandırılmalıdır.
5. Birey, ses üretim organlarını tanıma, bu organlar arasında gerçekleştirilen eşgüdümü kavrama ve sağlığını koruma konularında bilgilendirilmelidir (Çevik, 1994'ten akt., Helvacı, 2017, s. 291).

Ses eğitimi sürecindeki tüm öğrenciler bu ilkelere ve beklentilere dikkat etmeli ve bunları gerçekleştirebilmek için çaba sarf etmelidirler.

Günümüzde genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi içerisinde yer alan ses eğitiminin, önemli ve gerekli olduğuna inanılarak, belirli amaçlar doğrultusunda programlanması ayrıca üniversitelerimizin bilim ve sanat alanındaki çalışmalarında önemli bir yer edindiği görülmektedir. Ses eğitiminde kişiye; solunum organları vasıtasıyla sesin oluşması için gereken gücün ve titreşimin sağlandığı larinksin, sese tınısal bir zenginlik veren rezonatörlerin ve kelimeleri oluşturan artikülatör bölgelerin, kontrollü, doğru ve uyumlu bir şekilde kullanılmasına yönelik davranışlar kazandırmayı amaçlanmaktadır. Buna bağlı olarak ses eğitiminin öğeleri; solunum, fonasyon, titreşim ve artikülasyon olmak üzere dört ana alandan oluşur. Ses eğitimi sürecinde önemle kazandırılması gereken davranışlar olan bu alanların, ses eğitimi türlerinin tümünde önemle üzerinde durulması gereklidir (Töreyn, 2015). Ses eğitimi türleri arasında bulunan Bireysel Ses Eğitimi, öğrencilere seslerini koruma yollarını öğretmenin yanında her türde ve düzeyde şarkıları doğru, etkili ve güzel bir şekilde öğretmek hakkında çalışmalar yapılmaktadır.

2. 2. 2. Bireysel Ses Eğitimi

Ses eğitimi ana türlerinden birisi olan Bireysel Ses Eğitiminin Temel Ses Eğitimi ve İleri Ses Eğitimi (Şan) olmak üzere iki alt türü vardır.

Temel Ses Eğitimi: Tüm yaşlarda ve farklı özelliklere sahip seslere uygulanan, eğitsel amaçlarla, konuşma ve şarkı söyleme sesinin doğru kullanılması için gerekli temel davranışları kazandırmayı amaçlayan bir süreçtir. Bireysel olarak düzenlenebileceği gibi topluluk halinde de programlanabilir. Bu eğitimin planlanıp uygulanması sürecinde, öğrencinin kazanması ve geliştirmesi beklenen davranışların belirlenmesi, sahip olunan

yaş ve ses özellikleri göz önünde bulundurularak kazanımların belirlenmesi ve bu kazanımların edinilip edinilmediğiyle ilgili verilere ulaşıp değerlendirilmesi sürecini kapsar (Çevik, 2006). Temel ses eğitimi kapsamında olan Bireysel ses eğitimi dersi, Güzel Sanatlar Liseleri programında yer alan bir ders olarak işlenmektedir.

İleri Ses Eğitimi (Şan): Değişim, gelişim ve olgunlaşma dönemini (mutasyon) tamamlamış olan sese, ileri bir teknik kullanılarak sanatsal amaçlarla, gürülüğe, genişliğe ve gelişmeye uygun, dayanıklı bir sese sahip olan kişilere uygulamak için düzenlenir. İleri ses eğitiminin planlanıp düzenlenme süreci temel ses eğitimi süreciyle benzerlikler gösterse bile, öğretim yöntemleri, kazanımları, amaç ve ilkeleri ve dersin içeriği bakımından değişiklikler gösterir (Çevik, 2006). İleri düzey bir ses eğitimi türü olan Şan ana dalı, sese dayanıklılık ve sağlamlık kazandırabilme davranışlarını içeren ve opera eserlerinin dönem özelliklerine göre doğru bir şekilde seslendirilebilmesine yönelik davranışları kazandırmayı hedefler.

“Şan eğitimi; ses eğitiminin içinde, özellikle mesleki müzik eğitimi kapsamında ve ses eğitiminin gerektirdiği temel davranışların üzerinde oluşturulan, ileri teknikle ve artistik düzeyde şarkı söyleyebilmeyi ve sese dayanıklılık kazandırmayı amaçlayan mesleksel, ileri bir ses eğitimidir” (Töreyn, 1998, s. 10).

Bireysel ses eğitimi; ses eğitimi alacak olan öğrencinin sesinin özellikleri ve sesini kullanacağı alan doğrultusundaki kazanımlara yönelik yapılan eğitimleri içeren bir süreçtir. Bu süreçte nefesin doğru bir şekilde alınması ve kontrolü, ses üretme ve geliştirme, ağız, diş, dudak ve damak ve dilin aktif kullanılması sonucunda düzgün bir konuşma ve seslendirilecek olan eserlere yönelik müzikal hissiyatı geliştirici davranışların kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu eğitimin hedefinde kişinin sesini kullanacağı alana yönelik olarak, dinleyenlerde güzel hisler uyandırıp, beğeni sağlayan, doğru, etkili ve güzel bir seslendirme biçimi kazandırmayı sağlamak vardır (Türkmen, 2007'den akt., MEB, 2016). Ses eğitimi alan bir bireyin, güzel ve etkileyici bir sese kavuşabilmesi için eğitimine oldukça önem vermesi gerekir. Bir kişinin eğitim gördüğü alanda yeterli ve verimli bir öğrenme sağlayabilmesi için gerekli olan etmenlerden birisi motivasyondur. Kişinin, bir işe olumlu motivasyon geliştirmesi o işi öğrenmesi adına önemlidir.

Motivasyon her alanda olduğu gibi ses eğitimi alanında da ciddiyle önemsenmesi gereken bir alandır. Öğrenmede motivasyonun önemi oldukça büyüktür. Motivasyon, kendisiyle barışık ve mutlu öğrencilerde daha kolay sağlanır. Sesin etkili bir şekilde kullanılması ve eğitilebilmesi için; öğrencinin psikolojik durumu, kendisini huzurlu ve mutlu hissetmesi ve en önemlisi motivasyonunun tam anlamıyla sağlanmış olması gerekmektedir.

2. 3. Motivasyon

Yüzyıllardır tanımlama çalışmaları yapılan Motivasyon (güdüleme) kavramının, dilimizdeki tam karşılığı bulunmamakla beraber bu kelime, İngilizce ve Fransızca olan “motive” kelimesinden türetilmiştir. “Motive kelimesi Türkçede güdü veya harekete geçiren güç anlamına gelmektedir. Motive (güdü) temel kavramından türetilen motivasyon (güdüleme), davranışı hedefe doğru yönlendiren ve faaliyete geçiren güç olarak tanımlanır” (Küçükahmet, 2004, s. 168). “Motivasyon, insanın içinde oluşan ve onu harekete teşvik eden bir dürtü ya da itici güçtür” (Önen ve Tüzün, 2005, s. 19). Cüceloğlu’na (2007, s. 229) göre ise “motivasyon, istekleri, arzuları, gereksinimleri, dürtüleri ve ilgileri kapsayan genel bir kavramdır.” Fidan’a (2012, s. 115) göre ise “motivasyon, okuldaki öğrenci davranışlarının şiddetini, yönünü, kararlılığını belirleyen en önemli güç kaynaklarından birisidir.”

Güdülenmiş ve güdülenmemiş davranışlar arasında ciddi farklar vardır. Güdülenmiş davranışlarda kararlı olma, süreklilik ve direnme gözlenir. Güdülenmiş ve güdülenmemiş davranışlar arasındaki farklılıklar şöyledir:

1. Önem verme ve dikkat etmede devamlılık.
2. Bir davranışı yapmaya yönelik çaba sarf etme ve gerektiği kadar zaman ayırmaya yönelik istek gösterme.
3. Zorluklarla karşılaşıldığında pes etmeden istenileni yapma, yapılan işe kendini verme, konuya odaklanma, sonuca gitmek için kararlı ve ısrarcı olma (Fidan, 2012). Bu davranışları yerine getirebilen bir öğrenci, yüksek miktarda güdülenmiş demektir.

Güdülenme (Motivasyon) iki geniş kategoride ifade edilebilir. Bunlardan birisi dışsal güdülenme, diğeri ise içsel güdülenmedir.

Dışsal güdülenme, kişiye dışarıdan verilen ceza, ödül, rica ve baskı sonucu meydana çıkar. Öğrencinin almış olduğu yüksek not veya söylediği güzel bir söz sonucu öğrencinin dışında gelişir (Küçükahmet, 2004). Dışsal güdülenme, yapılan işin kendisi değil, sonucunda ne getireceğiyle ilgilendirilir. Pekiştiricilerin rolü dışsal güdülenmede oldukça büyüktür. Bir öğrencinin, öğretmeninden azar işitmek için veya öğretmeninden övgü alıp beğenisini kazanmak adına verdiği görevi yerine getirmesi bu güdülenmeye örnek gösterilebilir (Akbaba, 2006). Dışsal güdülenmiş öğrenciler, tamamen dışa bağımlı olarak öğrenmeye programlıdır. Ailesinden korkan öğrencinin ödevlerini aksatmaması örnek olarak verilebilir.

İçsel güdülenme, bireyin içten gelen ihtiyaçlarına yönelik gösterdiği tepkilerdir. Buna örnek vermek gerekirse, anlama, bilme ve yeterli olma ihtiyacı diyebiliriz. İçsel güdülenme, kişinin kendi isteği doğrultusunda harekete geçip çalışmasıdır. İçsel olarak güdülenen kişi,

çalışma ve öğrenmenin gösterilen gayrete değdiğini düşündüğü için çalışır (Akbaba, 2004). İçsel güdülenen öğrenciler, doğrudan yararlı olacağını düşündüğü etkinliklere önem verirler.

İçsel motivasyon, kişinin kendisi kaynaklı ihtiyaçlarının oluşturduğu motivasyon türüdür. İçsel olarak güdülendiğimiz zaman, iltifata veya bir cezaya ihtiyaç duymayız, çünkü öğrenmenin kendisi başlı başına bir ödüldür (Küçükahmet, 2004).

“İçsel ve dışsal motivasyon arasındaki temel farklılık, davranış nedenselliğinin odağıyla (locus of causality) ilişkilidir. İçsel motivasyonda kontrol bireyin kendinde, dışsal motivasyonda ise çevrededir” (Eggen, Kauchak1997’den akt. Yazıcı, 2009, s. 37). Bu farka bakıldığında; “iyi niyetlerle verilen dışsal ödüller, içsel ödülleri zamanla söndürür ve bitirir. Kişinin, zevk aldığı için yaptığı bir davranışa bir de dışsal bir ödül verildiği takdirde, kişi o davranıştan aldığı zevk yeterli gelmemeye başlar. Bunun sonucu olarak, dışsal ödül, içsel ödülü söndürüp ortadan kaldırır (Cüceloğlu, 2007). İçsel motivasyon, yüksek kalitede bir öğrenmeye yol açar. Dışsal motivasyon ise dışarıdan bir ödül veya cezaya bağımlı olduğu için öğrenmenin kalitesi de dışsal pekiştireçlere bağımlıdır.

2. 3. 1. Motivasyonla İlgili Kuramsal Yaklaşımlar

Motivasyonla ilgili çeşitli yaklaşımlar geliştirilmiştir. Bunlar; “Davranışçı yaklaşım”, “Bilişsel Yaklaşım”, “Sosyal Öğrenme Yaklaşımı” ve “Hümanistik Yaklaşım” dır.

Davranışçı Yaklaşım: “Davranışçı yaklaşımlar motivasyonu ödül ve uyarılarla açıklar. Ödül davranış sonunda verilen pekiştireçleri, uyarı ise davranışı destekleyen ya da engelleyen durumları ifade eder” (Woolfolk, 1998’den akt., Yazıcı, 2009, s. 37). “Davranışçı yaklaşımıcılara göre motivasyon dışsal güdülenmeden destek alır, dışsal kaynaklarla ilişkilidir. Davranışçı yaklaşıma göre öğrenciler, amaçlarını bir köşeye bırakıp ödülle ulaştırılan amaçlara yönelmiş olabilir. Okullarda verilen eğitimlerde bu yaklaşımın ilkelerinden faydalanılsa da öğrenci motivasyonunu sağlamada sıkıntılar yaratabilir. Öğrenci, bir süre sonra sadece ödülle ulaşmak adına veya öğretmenin vereceği cezadan kaçınmak adına ders çalışır hale gelebilir. Bu davranış da motivasyona ciddi zararlar verir (Küçükahmet, 2004). Bu nedenle öğrencilerin davranışının içten pekiştirilmesi, öğrenme için daha uygun olacaktır.

Bilişsel Yaklaşım: Bilişsel yaklaşım ve Davranışçı yaklaşımla zıt görüşlere sahiptir. Davranışçı yaklaşım dışsal motivasyonu önemli olarak görürken, bilişsel yaklaşım içsel motivasyonu önemli olarak görür (Selçuk, 1999). Bireysel farklılıklara önemli olduğunu düşünen bilişsel yaklaşımıcılar, öğretmenlerin, öğrencilerin çalışmaya yönelik düşüncelerinin neler olabileceğini bilmesinin önemli olduğunu düşünmektedirler. Öğrencilerin, öğrenme ve bilme merakı, çaba gösterme, dönüt alma, amaca ulaşma ve

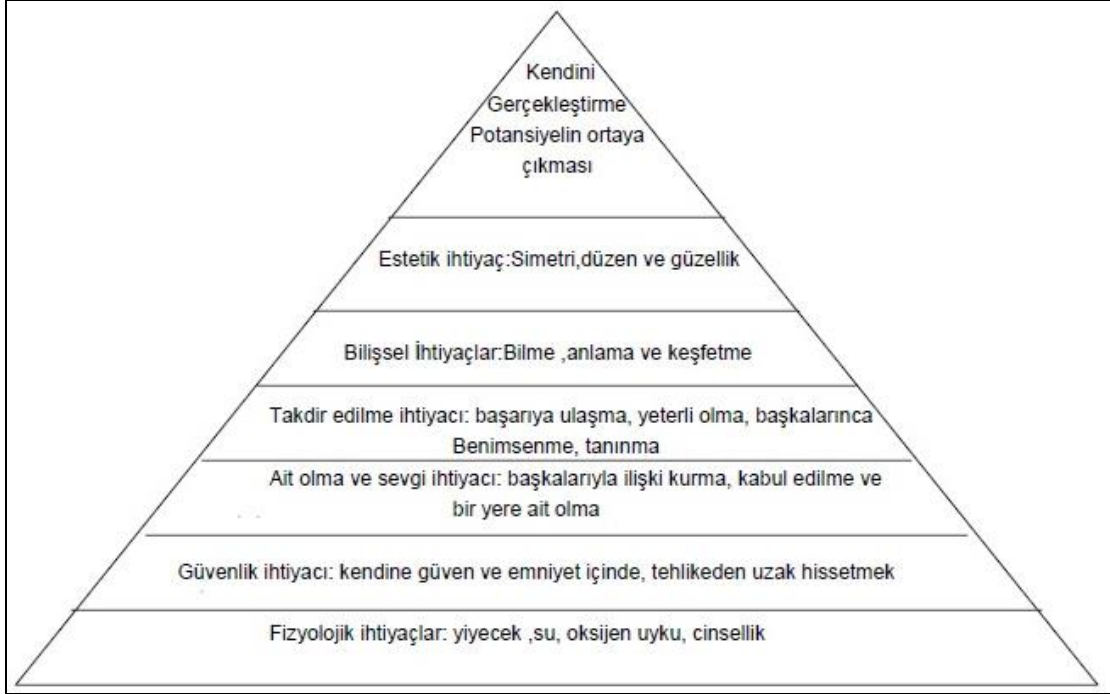
başarma ihtiyacı gibi içten gelen ihtiyaçların, motivasyonun en önemli etkenlerinden olduğunu savunmaktadırlar. (Akbaba, 2006). Bilişsel yaklaşımın dikkat çektiği ihtiyaçlar, çevreyi anlama ve yeterli değildir. Kişiler, çalışmayı sevdiği için veya anlamak için çalışırlar. Mesela kişinin, hedefine ulaşması veya bir problemi doğru olarak çözmesi onun için bir ödüldür. Bu yüzden, sınıf içinde öğrencileri motive etmek adına konuya karşı meraklarını uyandırmak ve grupla öğrenmeyi eğlenceli hale getirmek gerekir (Erden ve Akman, 2008).

Sosyal Öğrenme Yaklaşımı: Sosyal öğrenme kuramcılarının göre motivasyona baktığımızda, davranışçı yaklaşım ve bilişsel yaklaşımı bütünleştirdikleri ve buna yeni boyutlar eklediklerini görürüz. Bu kurama göre, sadece dışsal uyarılarla içsel uyarıların etkileşimi yeterli değildir. Çevresel etkenler ve bilişsel özellikler kadar, kendini yeterli hissetme, bağımlılık, başarı, saldırganlık gibi özellikler de kişinin davranışında etkilidir. Bu özelliklerin etkileşimiyle davranış oluşmaktadır (Selçuk, 1999). “Sosyal öğrenme kuramcılarının göre, motivasyonu etkileyen üç temel öge vardır. Bunlar, bireyin amacına ulaşma beklentisi, amacın birey için değeri ve bireyin yapılan işe yönelik duygusal tepkisidir” (Pintrich ve Groot, 1990’dan akt., Erden ve Akman, 2008, s. 223). Sosyal öğrenme kuramına göre, kişi geçmiş yaşantısını veya bir başkasının yaşamış olduğu deneyimi gözlemleyerek güdülenir. Eğer gözlemlediği kişi yaptığı işte başarılı olmuşsa kendisinin başarılı olacağını varsayarak güdülenme olumlu yönde sonuçlanır.

Hümanistik Yaklaşım: “Hümanistik yaklaşımın göre motivasyon, insanın büyümesini ve gelişmesini sağlayan içsel ve aktif bir güçtür. Bu kurama göre, tüm insanlar aslında güdülenmiştir. İnsanlar bazen başkaları tarafından yapılması söylenen şeylere yönelik güdülenmemiş olabilirler, fakat bu onların motivasyonsuz oldukları anlamını taşımaz fikrini benimsemişlerdir. Hümanist yaklaşım, insanı zihinsel, sosyal ve duygusal etkenler içinde inceler ve bu etkenlerin motivasyonu etkileme şekliyle ilgilenir (Küçükahmet, 2004). Hümanistik yaklaşım, özellikle bireylerin güdülenmesinin temelinde ihtiyaçlar olduğunu savunur.

İnsan, ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla harekete geçer. Bu yaklaşımın öncüsü olarak görülen Abraham Maslow, şüphesiz motivasyonla ilgili en etkili teoriyi ortaya atmıştır. “Teori asıl olarak bir insanın ödül ve ceza gibi güdülerle değil, iç ihtiyaç programıyla motive olduğunu savunur. Yani bireyin güdülenmesinin temelinde ihtiyaçlar vardır. Bu ihtiyaçlar gruplara ayrılmıştır ve bir grup ihtiyaç karşılandığında hemen diğeri ortaya çıkar” (Adair, 2006, s. 30). “Maslow, güdüleri birincil ve ikincil güdüler olarak iki gruba ayırır. Birincil güdüler, bireyin açlık, susuzluk gibi hayati ihtiyaçlarından kaynaklanır ve fizyolojik dürtüler olarak adlandırılır. İkincil güdüler ise, bireyin daha çok sosyal çevrede

edindiği güdülerdir” (Selçuk, 1999, s. 158). Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi ise Şekil 2’deki gibidir.

Şekil 2. Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisi (Selçuk, 1999).

Maslow’a göre, insanlar ilk olarak ihtiyaç listesinin alt sıralarında bulunan ihtiyaçlarına yönelik güdülenmişlerdir. Alt sıralardaki ihtiyaçlar yeterince karşılandıkça, üst basamaklardaki ihtiyaçları karşılamaya yönelik motive olurlar (Erden ve Akman, 2008). Yalnız insanlar her zaman bu ihtiyaç sıralamasında görüldüğü şekilde davranış göstermezler. Örneğin, sınava çalıştığımız sırada aç olduğumuzu fark etmememiz gibi. Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisine bazı eleştiriler gelmiş olsa bile, bu yaklaşım eğitimde önemli bir yere sahiptir (Küçükahmet, 2004). Bu yaklaşımın temelini, iç ve dış uyaranların karşılıklı olarak etkileşimi oluşturmaktadır. Bir öğrencinin müzikle ilgilenmesinin sebebi, kendisini yetenekli hissetmesi veya başkaları tarafından beğenilmek de olabilir.

Başarma Güdüsü Kuramı: Başarı beklentisi ve başarısızlıktan korkma arasındaki çatışmadan başarma güdüsü ortaya çıkar. Başarıya yaklaşma; başarı ihtiyacı, başarı ihtimali, başarının değeri olmak üzere üç etkene bağlıdır. Başarı ihtiyacı yüksek olan kişi, başaracağı umuduyla değer verdiği işler yapmaya gayret eder. Öğretmenlerin, öğrencilerinin başarı güdülerinin seviyesini tespit etmesi gereklidir. Çabanın, başarı güdüsü üzerindeki yararlı etkilerinden bahsetmek, başarı güdüsü düşük öğrencilerde faydalı olacağı düşünülür (Selçuk, 1999).

Başarı Güdüsü Düşük ve Yüksek Bireylerin Özellikleri

Boyut	DÜŞÜK	YÜKSEK
Amaç	Çok kolay yada çok zor amaçlar koyar	Orta güçlükte amaçlar koyar
Niyet	Öğrenmiş görünmeye çalışır	Gerçekten öğrenmek için çalışır
Yükleme	öğretmen ve şans gibi dış etkenlere yüklemeye yapar	Çabaya yüklemeye yapar
Güçlüğe tavrı	Güçlülükle karşılaşınca çaresizlik ve yılmnlık hisseder	Güçlüğü aşmaya gayret eder
Yeterlik Duygusu	yeterlik duyguları gelişmemiştir.	Gelişmiş yeterlik duyguları vardır.

Şekil 3. Başarı güdüsü düşük ve yüksek bireylerin özellikleri (Selçuk, 1999).

Bu nedenle, öğretmenlerin, başarma güdüsü yüksek olan ve düşük olan öğrencilere aynı öğrenme stratejisiyle yaklaşmaması doğru olacaktır.

Neden Bulma Kuramı: “Bu kurama göre insanlar, sürekli başarı ve başarısızlıklarının nedenlerini bulmaya çalışır. Öğrenciler çoğunlukla başarı ve başarısızlıklarının nedenlerini yetenek, çaba, bilgi, şans, yardım, ilgi gibi faktörlerle açıklamaya çalışırlar” (Erden ve Akman, 2008, s. 227). Neden bulma, kişilerin kendi başarı veya başarısızlık nedenlerini açıklamanın güdülenmelerini nasıl etkilediğiyle ilgilenen bir kuramdır.

Bazı insanlar, öğrenmeye yönelik yaşantılarına bilinçli bir şekilde anlam verirler. Bazı hallerde başarılarını içsel faktörlere bağlarken bazen dışsal faktörlere bağlarlar ve ileride yaşayacakları durumlar sonucunda da aynı sonuçları elde edeceklerini düşünürler. Bu faktörler ya sabit ya değişkendir. Bir bölümü kontrol edilebilirken bir bölümü kontrol dışında kalır. Eğer başarı, içsel faktörlere yüklenirse övünme; başarısızlık ise eksiklik ve yetersizlik durumlarına bağlanır. Dışsal faktörlere yüklenirse başarı teşekkür ve şükran duygularına; başarısızlık ise kızgınlık ve öfkeye neden olur (Fidan, 2012). Bu kurama göre öğrenciler, başarı ve başarısızlıklarını içsel ve kontrol edilebilir etmenlere dayandırırsa başarıları daha yüksek olur.

2. 3. 2. Müzik Eğitiminde Motivasyon

Müzik eğitiminde öğrencilere kazandırılması gereken davranışlar, kendi içinde çeşitlilik gösterir. Müzik dinleme, koroyla şarkı söyleme, çalgı çalma, müzik yönetme, müziksel işitme-okuma-yazma, müzik eserlerini seslendirme (yorumlama), müzikten zevk alma, müzik yaratma, müziksel faaliyetleri ilgiyle izleme, müziksel faaliyetlere katılma, tutarlı bir müzik görüşüne ya da müzik anlayışına sahip olma, yeterli düzeyde

bir müzik bilgisine sahip olma, müziğe değer verme, yaşamında müziğe yer verme, boş zamanlarını müzikle değerlendirme bu davranışlardan bazılarıdır (Uçan, 1997, s. 94).

Müzik eğitiminin içinde bulunan tüm davranışlar, önemle kazandırılması gereken davranışlardır ve öğrenme sürecinin dikkatle planlanması gereklidir.

Müzik eğitiminin yardımcısı olabilecek pek çok ilkeden bahsedilir. Bu ilkeler öğrencinin nasıl öğrendiğiyle ilgilidir. Müzik etkinliklerinin planlanmasında bu ilkeler yardımcı olurlar. Öğrenme, kişinin davranışlarını değiştiren bir süreçtir. Bu süreçte kişi, kendisine koyduğu hedeflerin anlamını ve değerini anlar. Öğrencinin müzik etkinliklerine katılımıyla davranışlarında değişikliğe neden olan ilkeler arasında motivasyon da önemle yerini korumaktadır (Çilden, 2001).

Müzik eğitiminde bazen yapmaktan haz almadığımız fakat yapılması gereken olaylarla karşılaşırız. Bu tarz durumlarda güdülenmeye ihtiyaç duyarız. Böyle durumlarda yapılacak olan işin sonuna gelindiğinde alınacak keyifi düşünmek, bu işi tamamlanmış olarak düşünmek bizi motive eder. Bununla birlikte yapılacak işi küçük parçalara ayırıp parçadan bütüne olarak hareket edilmesi tamamını bitirmeye yönelik motivasyon sağlar. Yapılacak olan işe başlamakla elde edeceğimiz ve başlamayı ertelemekle olabilecek kayıplarımızı düşünüp güdülenme sağlayabiliriz (Ceviz, 2003). Bu sayede elde ettiğimiz motivasyon sonucunda, daha uzun süre, sağlam ve kaliteli bir öğrenme sağlamış oluruz. Sadece müzik alanında değil tüm alanlarda motivasyonun sağlanması gerekliliği tartışılmazdır.

Müzik eğitiminin çalgı eğitimi, ses eğitimi ve müzik kuramları eğitimi olarak açıklanan tüm dallarında motivasyona ihtiyaç büyüktür. Müzik eğitiminde etkili bir öğrenme, öğrenmeye hazır oluş kadar, müzik eğitiminin olmazsa olmazı olarak görülen, hem çalgı eğitimi hem de ses eğitimi sürecinde uygun tekrarlarla sürekli yapılması gereken egzersizler ve alıştırma ile gerçekleşir. Bu süreklilik, öğrenciyi sıkabilmekte ve bu nedenle öğrenci sürece karşı ilgisini yitirebilmektedir. Böyle bir durumda öğrenciyi, çalışmasına yeniden motive etmek güç olabilir. Bu yüzden öğretmenin, öğrencisini iyi tanımasının yanında onu motive edebilecek yolları biliyor olması öğrenciyi kazanması açısından oldukça önemli olacaktır. Motivasyonun, müzik eğitiminde inkar edilemeyecek derece önemli olduğu düşünüldüğünde, müzik eğitiminin bir dalı olan ses eğitiminde de önemi asla inkar edilemez. Özellikle mesleki müzik eğitimi alanında ilk adım olan Güzel Sanatlar Liselerinde bu derse gereken önemi vermek gerektiği düşünülmektedir. Bu bağlamda, bireysel ses eğitimi ve müzik eğitiminde motivasyon konulu genel araştırmaların incelenerek benzer ve farklı görünen yönlerin irdelenmesinin bu araştırmaya da büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. 3. 3. Güzel Sanatlar Liseleri ve Müzik Eğitimi Bölümlerindeki Bireysel Ses Eğitimi Dersi ile İlgili Araştırma ve Yayınlar

Kaya (2006), üniversite 1. Sınıfta okuyan öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik başarılarını etkileyen faktörleri incelemiştir. 42 öğrenciye uyguladığı ankette, öğrencilerin olumlu ve olumsuz düşüncelerini ve var olan sorunlarını temel aldığı ve yapmış olduğu görüşmeler sonucunda, dersin 3'erli gruplar şeklinde olmasının başarıyı kısmen etkilediği, ses ve nefes egzersizlerine yeterince zaman ayrılması gerektiği, Bireysel Ses Eğitimi dersi saatinin artırılması, ses eğitmeninin öğrencileriyle titizlikle ilgilenmesi gerektiği, ses gelişimini destekleyici metotlara yer verilmesi gerektiği, ses eğitmeninin öğrenciyi motive etmesinin çok önemli olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Tanrıöver (2011), Güzel Sanatlar Liselerindeki işlenen Bireysel Ses Eğitimi ders kitabının işlevselliğine ilişkin yaptığı çalışmasında, İç Anadolu Bölgesinden rastgele seçtiği 6 Güzel Sanatlar Lisesinde öğretmen ve öğrencilere uyguladıkları kişisel bilgiler bölümü ve kitabın işlevselliğine yönelik anket sonucunda, öğretmenler ve öğrencilerin kitabı kısmen işlevsel buldukları gözlenmiştir.

Yaldız, Özçimen (2013), müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersine ilişkin tutumlarını araştırdığı çalışmasında, müzik öğretmenliği bölümünün tüm sınıflarındaki öğrencilerinden toplamda 100 kişiye uyguladıkları 16 sorudan oluşan "Bireysel Ses Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği" sonucuna göre adayların derse yönelik tutumlarının toplam ölçek bazında, uygulama boyutunda ve motivasyon boyutunda orta düzeyde, hoşnutluk boyutunda zayıf düzeye yakın, teknik boyutta iyi düzeye yakın olduğu saptanmıştır.

Biol'un (2003), bireysel ses eğitimi dersinin müzik öğretmeni adaylarında düzgün, doğru ve etkili konuşma yönünden önemini araştırdığı çalışmasında, sesin oluşumundan, nefes ve ses birleşiminden, konuşma, diksiyon, artikülasyon (boğumlama), vokallerin özellikleri, konuşma çalışmaları ve son olarak bireysel ses eğitiminden bahsettikten sonra yaptığı bu çalışmanın kısa bir senteziyle birlikte "Doğru konuşan nesiller kesinlikle doğru ve güzel şarkı söyleyecektir" sözüyle çalışmasını sonlandırmıştır.

Kekeç (2006), Müzik Öğretmenliği bölümlerinde uygulanan bireysel ses eğitimi dersinde Türk Müziğine ait ezgilerin kullanımıyla ilgili yaptığı çalışmasında, kaynak tarama ve öğretim elemanlarına uygulanan anket formlarıyla sonuca ulaşılmıştır. Bu yapılan araştırma sonucunda, bireysel ses eğitimi dersinde geleneksel müziklerimizin kullanarak işlemenin olumlu sonuçlar vereceği, bireysel ses eğitimi dersinde piyano dışında geleneksel çalgılarımızın da kullanılabileceği, öğrencilerin geleneksel müziklerimizi söyleme becerisinin oldukça iyi olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Tonya (2008) araştırmasında, Marmara ve Ege bölgeleri müzik bölümlerindeki bireysel ses eğitimi derslerinde karşılaşılan zorlukları incelemiştir. Öğrencilerin anket sonuçlarına göre, öğrencilerin birçoğu ses anatomisiyle ilgili bilgilerinin yeterli olduğunu düşünürken, bir kısmı bu konuyla ilgili kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler çoğunlukla bireysel ses eğitimi ders saatini yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Bireysel ses eğitimi dersi sabah saatlerinde olduğunda zorlandıklarını ayrıca bireysel ses eğitimi ders notlarının adil olmadığını düşünmektedirler. Çalışma odalarının yetersiz olduğunu, çalışma odalarında çalışırken yan odalardan gelen seslerin motivasyonlarını etkilediğini ayrıca bireysel ses eğitimi dersine çalışmaya yeterli vakit ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen anket sonuçlarına göre, öğretmenler ses sağlığı bozuk öğrencilerle sıkıntı yaşadıklarını, ergenlik dönemini bitirmemiş öğrencilerle problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bireysel ses eğitimi dersinin 2 yıl olmasının ve ders saatinin az olmasının sıkıntı yarattığını belirtmişlerdir. Ayrıca eşiksiz ders işlemenin öğrencileri ilgisizleştirdiğini belirtmişlerdir.

Üzeren (2008), Güzel Sanatlar Liselerinde Bireysel ses eğitimi dersi öğrenci görüşlerini belirli boyutlarıyla incelemek ve dersin işlenişiyile ilgili karşılaşılan sorunları ortadan kaldırmak amacıyla yaptığı çalışmasında verilerini anket ve kaynak tarama yoluyla belirlemiştir. Yapılan araştırma sonucunda varılan sonuçlara göre, öğrencilere diyafram nefesinin kontrolü için daha dikkatli çalışmalar yaptırılması gerektiği, çalışılan parçaların nefes yerlerine dikkat edilmesinin çok önemli olduğu ayrıca derse kesinlikle branş öğretmenin girmesi gerektiği ve mutlaka dersin birebir işlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Çelik (2014) çalışmasını, Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde verilen bireysel ses eğitimi dersinde öğrencilerin seslerine ve seviyelerine uygun eser antolojisi oluşturmak amacıyla yapmıştır. Bu amaçla, Güzel Sanatlar Liselerindeki bireysel ses eğitimi dersi öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Uygulamanın sonucuna göre, ses mutasyon dönemine uygun eserler seçilmesi gerektiği, seçilen şarkının yaşa ve seviyeye uygun olması, ders saatinin artırılması gerektiği ve ses egzersizlerine gereken önemin verilmesi sonuçlarına ulaşılmıştır.

Özel (2012), Bireysel Ses Eğitiminde piyano eşliğinin önemini araştırdığı çalışmasında, üç üniversitede opera-şan bölümü öğrencileri ve eğitimcilerinden oluşan örnekleme Bireysel Ses Eğitiminde Piyano Eşliğinin Önemine yönelik anket uygulamış ve topladığı veriler sonucunda, yüksek öğrenim kurumlarında eşlik yapan öğretim elemanı sıkıntısı çekildiği, ses eğitimi repertuarına ve şarkı dil seçimine dikkat edilmesi gerektiği, solfej derslerine gereken önemin verilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sönmez (2014), Güzel Sanatlar Liselerindeki Bireysel Ses Eğitimi dersinin doğru, güzel ve etkili konuşma becerisine etkisi konulu bir çalışma yapmıştır. Çalışma örneklemini, her bölgeden seçtiği Güzel Sanatlardan Liselerindeki Bireysel Ses Eğitimi dersine giren öğretmenleri oluşturmaktadır. Uyguladığı anket sonucunda, bu dersle öğrencilere doğru, güzel ve etkili konuşma becerisinin kazandırılabilceği, fakat derse ayrılan haftalık saatin yeterli olmadığı, bu nedenle bu beceriyi kazandırmada öğretmenin çok iyi bir rol model olabileceği sonucuna varılmıştır.

Yiğit (2014), Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi dersi Öğretim Programının uygulanmasında karşılaşılan sorunların öğretmen görüşlerine göre incelediği çalışmasında, veriler kişisel bilgi formu ve 8 adet açık uçlu görüşme sorusuyla toplanmıştır. Toplanan verilerde, bireysel ses eğitimi dersinin uygulanmasında sıkıntılar yaşandığı, derse ayrılan saatin yeterli olmadığı, dersin tüm dönemlerde olması gerektiği, öğretim programında belirtilen kazanımların yeteri kadar verilemediği sonuçlarına varılmıştır.

Kudret (2017), Bireysel Ses Eğitiminde kullanılan repertuarı incelenmesi için 10 adet Müzik Eğitimi Anabilim dalında eğitim veren Bireysel Ses Eğitimi Öğretim elemanlarıyla çalışmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda repertuar belirlenirken, öğrencinin teknik yeterliğinin göz önünde bulundurulduğu, türküler, okul şarkıları, lied ve aryalar, vaccaj ve concon etüt kitapları, ünlü bestecilerin lied ve aryaları vb. eserlerin okutulduğu belirtilmiştir. Ayrıca müzik bölümlerinde okutulan genel bir repertuar olmamasının sıkıntı yarattığı, kaynak yetersizliği yaşandığı, yabancı sözlü eserlerin Türkçe okunuşu yazmadığı için seslendirmede sıkıntı yaşandığı, ses eğitimi dersi kazanımlarının repertuar oluşumunda önemli olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Öztürk (2014), Güzel Sanatlar Liselerinde Bireysel Ses Eğitimi derslerinde uygulanan öğretim yöntemlerini incelediği çalışmasında, 15 adet Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan Bireysel Ses Eğitimi öğretmenlerine görüşme formu uygulamıştır. Yapılan araştırma sonucunda, öğrenmeyi etkileyen faktörlerden en fazla etki eden etmen derse yönelik hazır bulunuşluk olurken, motivasyon ve ödevin tesirinin daha az olduğu anlaşılmıştır. Soru-cevap yönteminin anlatım yöntemine nazaran daha çok kullanıldığı; çift yönlü iletişimde ise çoğunlukla sırayla gösterip-yaptırma, keşfetme, örnek olay, tartışma, mikro öğretim yöntemleri olduğu belirlenmiştir.

Mustan (2010), Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü son sınıf öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi dersinde karşılaştıkları zorlukları incelediği çalışmasında öğrencilere anket, öğretmenlere görüşme yöntemi uygulanmıştır. Öğrenci anketlerine göre, öğrencilerin derslere dört veya daha fazla kişiyle girdikleri bu yüzden dersin amacına uygun işlenemediği, çalışma odalarının ve öğretmenlerin yetersiz olduğu, ders saatinin

yetersiz olduğu bu nedenle konuları yetiştirmekte zorlandıkları, özgüvenlerini artıracak etkinliklerin (konser, dinleti vb.) az olması sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğretmen görüşmelerine göre ise, öğretmenlerin kendisini geliştirecek egzersizlere devam etmediği, ders saatinin yeterli gelmediği, çalışma ortamının fiziki olarak yetersiz olduğu ve ders kitabının yetersiz olduğu sonuçlarına varılmıştır.

2. 3. 4. Müzik Eğitiminde Motivasyon ile İlgili Araştırma ve Yayınlar

Özder'in (2009), Güzel Sanatlar Liseleri Viyolonsel eğitiminde motivasyonun incelediği çalışmasını, 5 adet Güzel Sanatlar Lisesinde çalışan 8 viyolonsel öğretmeni ve 36 viyolonsel öğrencisiyle gerçekleştirmiştir. Öğretmen ve öğrencilere uygulanan anketler sonucunda, öğrencilerin doğaçlama çalmanın motivasyonlarını olumlu yönde etkilediğini, öğrenci görüşlerinin dikkate alınması gerektiği, viyolonsel eğitimine uygun fiziki koşulların sağlanması, öğretmen-öğrenci konserleri oluşturulmasının motivasyonu artırdığı, çalgı değişikliği yapan öğrencilerin yaşayacakları sıkıntıları önceden bilmelerinin motivasyonlarını olumlu yönde etkileyeceği, eser veya etüt seçimlerine öğrenci ve öğretmenlerin birlikte karar vermesinin derse motivasyonu artırma açısından önemli olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Ünsal (2011), piyano eğitiminde motivasyon durumunu eğitimci ve öğrenci açısından incelediği çalışmasında verileri, müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenim gören tüm öğrencilere ve 7 öğretim elemanına uyguladığı anketle açıklanmıştır. Bu veriler sonucunda, öğrencilerin motivasyonunu etkileyen en önemli kıstas, öğretim metotları olmuştur. Daha sonra bu sırayı öğrencinin geçmiş yıllardaki öğrenimi, piyano eğitimi aldığı öğretim elemanı ve onunla iletişimi, öğretim elemanın cinsiyet ve kişilik özellikleri ve öğretim elemanının ders içindeki davranışları oluşturmaktadır.

Engin (2012), müzisyenlerin kişilik özelliklerini, çalgılarına yönelik tutumlarını ve motivasyon düzeylerini incelediği çalışmasında, çalışma evrenini Türkiye'deki müzik eğitimi veren güzel sanatlar ve eğitim fakülteleri, konservatuarlar ve güzel sanatlar liselerinde çalışan eğitimciler, orkestra sanatçıları, profesyonel müzik eğitimi almamış fakat profesyonel olarak müzisyenlik yapan 307 kişi oluşturmuş ve çalışma için 5 adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmanın motivasyon bağlamındaki sonucuna bakıldığında, öğrencilerin ve öğretmenlerin çalgılarına yönelik motivasyonlarını artırıcı etkinlikler düzenlenebileceği, öğrencilere her gün çalgılarına çalışmalarının önemi yönünde konuşmalar yapılabileceği, öğrencilerin çalgı seçiminde fiziki özelliklerinden çok hangi çalgıyı istediğinin daha önemli olduğu belirtilmiştir.

Kocabaş'ın (2015), müzik öğretmeni adaylarının oyun, dans ve müzik dersindeki motivasyon düzeylerini incelediği çalışmasında verileri, 7 üniversitede 223 öğrenciye

uyguladığı kişisel bilgi formu ve anketle toplamıştır. Yapılan araştırma sonucunda, motivasyon düzeylerinin üniversitelere göre farklılık gösterdiği, öğretim elemanlarının yetersiz olmasının motivasyonu etkilediği, dersi alacak öğrencilerin dersin içeriğiyle ilgili bilgilerinin olmamasının derse motive olma açısından öğrencileri etkilediği, bu derste başarılı olduklarını düşünen öğrencilerin derse karşı motivasyonlarının daha yüksek olduğu, eğitim seminerlerine katılan öğrencilerin motivasyonlarının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Kılınç (2017), Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü öğrencilerinin bireysel çalgılarına çalışma motivasyonlarını etkileyen unsurları araştırdığı çalışmasında, Erciyes Üniversitesi son sınıf öğrencilerinden oluşturduğu çalışma evrenine, görüşme formu uygulamıştır. Toplanan veriler sonucunda öğrencilerin motivasyonunu etkileyen unsurlar olarak, öğrencilerin çalgı seçimi, sağlık sorunları, sınav dönütleri, ekonomik durum, duyuşlar etkenler, mesleki hedef ve çalışma yapılan ortamın fiziki olarak yetersizlikleri belirlenmiştir.

Erdem (2013), müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimlerine dönük motivasyon düzeylerini incelediği çalışmasında, araştırma evrenini dört üniversiteden rastgele seçtiği 20şer toplamda 80 öğrenciyle oluşturmaktadır. Araştırma sonucuna göre, öğrencilerin buldukları sınıf ve çalgı türüne göre motivasyonlarının farklılık gösterdiği, öğrencilerin yaşlarının ilerledikçe mesleki açıda hedeflerinin küçüldüğü bunun da motivasyonu ters oranda etkilediği ve çalgısını kendi isteği doğrultusunda seçen öğrencilerin motivasyonlarının daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Durgun'un (2018), Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerinin piyano dersine yönelik motivasyonlarıyla piyano dersi başarısı incelediği çalışmasında, araştırma örneklemini olarak Doğu Karadeniz Bölgesinde bulunan dört adet Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümünde eğitim alan 305 öğrenci oluşturmaktadır. Yapılan anket formlarıyla toplanan veriler sonucunda, öğrencilerin piyano dersine karşı motivasyonları yüksek düzeyde bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin motivasyonlarını, öğretmenlerin öğrenci hakkındaki görüşleri, öğrencilerin başarıları sonucunda takdir edilmeleri, başarılı oldukça alınan haz gibi psikolojik unsurlardır. Bunun yanı sıra, yüksek motivasyon puanına sahip olan öğrencilerin, ders notlarının da yüksek olduğu belirlenmiştir.

2. 3. 5. Literatür Taramasının Sonucu

Eğitimde motivasyon, iyi ve kalıcı bir öğrenme ortamı sağlanması açısından çok önemlidir. Müzik eğitimi alan öğrencilerin de eğitimlerinin her bölümünde kaliteli bir öğrenme sağlamaları açısından derslerine yeterince motive olmaları gerekir. Öğrenmenin iyi bir şekilde sağlanıp sağlanmadığını değerlendirebilmek açısından öğrencilerin derse

karşı motivasyonlarını incelemek ve yapılan araştırmalar sonucunda da dersi buna göre planlamak ve dersi en verimli şekilde geçirebilmek açısından önem teşkil etmektedir.

Müzik eğitiminde, her alanın önemli olduğu kadar ses eğitimi de oldukça önem verilmesi gereken bir alandır. Sesini doğru ve etkili bir şekilde kullanmayı bilmeyen bir müzik öğrencisi kabul edilemez. Örneğin, bir müzik öğretmeni derse girdiği anda öğrenciler, ilk olarak öğretmenlerinin sesini merak ederler. Çünkü öğrenci için öncelikle müzik öğretmeninin sesi merak uyandırır. Bu bağlamda, müzik öğrencisinin sesi, eğitim hayatı boyunca ve de mezun olup meslek hayatına atıldığı anda en çok kullanacağı, en özel çalgısı olduğu düşünöldüğünde, eğitim hayatında ses eğitimi dersi motivasyon düzeyinin olumlu seyretmesi beklenmelidir. Literatür incelendiğinde müzik eğitimindeki en fazla çalışmanın çalgı eğitimindeki motivasyonla ilgili olduğu görölmüştür. Bireysel ses eğitimi dersinin müzik eğitimi için önemli bir ders olması sebebiyle bu araştırma yapılmaya değer görölmüştür. Yapılan araştırmayla verilecek önerilerin, müzik eğitimi veren kurumlardaki eğitimcilere, bireysel ses eğitimi derslerinde daha kaliteli zaman geçirebilmeleri açısından önemli fikirler verebileceği düşünölmektedir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analiziyle ilgili bilgiler verilmiştir.

3. 1. Araştırma Modeli

Araştırma modeli olarak betimlemeli araştırmalar kapsamında yer alan survey (alan taraması) yöntemi kullanılmıştır.

Alan taraması, mevcut durumu tespit etmek amacıyla yapılan bir araştırma türüdür. Bu araştırmalarda örneklem oldukça geniş tutulur ve bu geniş örnekleme ulaşabilmenin en kolay yolu da anketlerdir ve alan taraması yönteminde kullanılır. Anketlerle nicel verilere ve verilerin analizi yoluyla da genellemelere ulaşılmaya çalışılır (Çepni, 2009, s. 65).

3. 2. Araştırma Grubu

Araştırmada çalışma grubunu, Güzel Sanatlar Liseleri (Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu) Müzik Bölümü 10. ve 12.sınıfında öğrenim gören toplam 163 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı öğrenci grubunun demografik değişkenleri aşağıdaki tabloda verilmiştir. Araştırma grubu, kolayda örnekleme yöntemine uygun seçilmiştir. Ayrıca araştırmanın belli bir coğrafi bölgeyi temsil etmesi amaçlanmıştır.

Tablo 1. Tanımlayıcı Özellikler

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Okul	Rize	30	18,4
	Trabzon	50	30,7
	Giresun	32	19,6
	Ordu	51	31,3
Sınıf	2	80	49,1
	4	83	50,9
Cinsiyet	Kız	105	64,4
	Erkek	58	35,6
Ses Eğitiminde Deneyim	Deneyim Yok	119	73,0
	1 Yıl Ve üzeri	44	27,0
Ses Eğitimi Dersine Devamsızlık Yapma Durumu	Hiç	129	79,1
	Ara sıra	34	20,9
Ses Eğitimine Ayrılan Haftalık Zaman	1 Saatten Az	34	20,9
	1 Saat	79	48,5
	2 Saat Ve üzeri	50	30,7

Tablo 1'in devamı

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Bireysel Ses Eğitiminde Çalışma Zamanı Planlama	Her Gün	15	9,2
	Serbest Zamanda	125	76,7
	Sınavdan Bir Süre Önce	23	14,1
Okul Dışında Destek Alma Durumu	Evet	13	8,0
	Hayır	150	92,0
Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakın Varlığı	Evet	63	38,7
	Hayır	100	61,3
Ses eğitimi Dersi Akademik Başarı	100-80	76	46,6
	79-60	73	44,8
	59-40	14	8,6
Ses Eğitiminde Deneyimi Yeterli Bulma Durumu	İyi	48	29,4
	Orta	105	64,4
	Hiç	10	6,1
Ses Eğitiminde Çalışmayı Motive Eden Unsur	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	122	74,8
	Anı Kurtarmak Ya Da Sınavlardan Geçer Not Almak	41	25,2

Öğrenciler okul değişkenine göre 30'u (%18,4) Rize, 50'si (%30,7) Trabzon, 32'si (%19,6) Giresun, 51'i (%31,3) Ordu olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler sınıf değişkenine göre 80'i (%49,1) 2, 83'ü (%50,9) 4 olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler cinsiyet değişkenine göre 105'i (%64,4) kız, 58'i (%35,6) erkek olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler ses eğitiminde deneyim değişkenine göre 119'u (%73,0) deneyim yok, 44'ü (%27,0) 1 yıl ve üzeri olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler ses eğitimi dersine devamsızlık yapma durumu değişkenine göre 129'u (%79,1) hiç, 34'ü (%20,9) ara sıra olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler ses eğitimine ayrılan haftalık zaman değişkenine göre 34'ü (%20,9) 1 saatten az, 79'u (%48,5) 1 saat, 50'si (%30,7) 2 saat ve üzeri olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler bireysel ses eğitiminde çalışma zamanı planlama değişkenine göre 15'i (%9,2) her gün, 125'i (%76,7) serbest zamanda, 23'ü (%14,1) sınavdan bir süre önce olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler okul dışında destek alma durumu değişkenine göre 13'ü (%8,0) evet, 150'si (%92,0) hayır olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler ailede müzik alanında mesleği olan yakın varlığı değişkenine göre 63'ü (%38,7) evet, 100'ü (%61,3) hayır olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler ses eğitimi dersi akademik başarı değişkenine göre 76'sı (%46,6) 100-80, 73'ü (%44,8) 80-60, 14'ü (%8,6) 60-40 olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler ses eğitiminde deneyimi yeterli bulma durumu değişkenine göre 48'i (%29,4) iyi, 105'i (%64,4) orta, 10'u (%6,1) hiç olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler ses eğitiminde çalışmayı motive eden unsur değişkenine göre 122'si (%74,8) tam anlamıyla öğrenme isteği, 41'i (%25,2) anı kurtarmak ya da sınavlardan geçer not almak olarak dağılmaktadır.

3. 3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verilerinin toplanması aşamasında nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan anket yöntemi kullanılmıştır. Anketin birinci kısmı demografik değişkenleri ikinci kısmı anket sorularından oluşan bölümü oluşturmaktadır.

3. 4. Veri Toplama Aracı

Araştırmada uygulanan anket formu, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm demografik bilgilerin sorulduğu formdur. Bu formda, öğrencilerin sınıfı, cinsiyeti, bireysel ses eğitimindeki deneyimi, bireysel ses eğitimi dersine devamsızlık yapma durumu, çalışmaya ayırdığı haftalık zaman dilimi, derse çalışma zamanını planlama şekli, ders için okul dışı destek alma durumu, ailede müzikle ilgili bir alanda mesleği olan yakınının bulunma durumu, bireysel ses eğitimi dersindeki akademik başarı düzeyi, bireysel ses eğitiminde teknik-müzikal seviyesini yeterli bulma durumu, bireysel ses eğitimi dersine çalışmaya motive olduğunuz unsur olmak üzere 11 soru sorulmuştur.

Yapılan anket formunun ikinci bölümünde, Ekici (2017) tarafından hazırlanan "Bireysel Ses Eğitimi Dersi Motivasyon Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, "likert tipi ölçek" şeklinde hazırlanmıştır. Bu ölçekler, kişi hakkında bilgiler veren ölçeklerdir. Bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon ölçeğinde bulunan her ifadeye karşılık beş kategori belirtilmiştir. Öğrenciler, ölçekteki ifadeleri "hiç katılmıyorum", "katılmıyorum", "az katılıyorum", "katılıyorum", "çok katılıyorum" şeklinde derecelendirilerek belirtmeleri tasarlanmıştır. Ekici, ölçeğin güvenilirlik ve geçerlik çalışmasını şu şekilde belirtmiştir:

41 maddeden oluşan ön deneme formunun 200 kişiye uygulanmasından sonra yapılan analizler sonucunda, madde-test korelasyon katsayısı 0,30'dan düşük olan ve faktör analizi sonucunda faktör yük değeri 0,45'den düşük olan maddeler ölçekten atılmıştır. Kalan 28 maddenin analizi sonucunda ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,93 olarak bulunmuştur. Bu sonuç, BSE Dersine Yönelik Motivasyon Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir (Ekici, 2017, s. 345).

Bu araştırmada, Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon ölçeğinin güvenilirliği Cronbach's Alpha=0,887 olarak yüksek bulunmuştur.

3. 5. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri, Milli Eğitim Bakanlığından alınan izinle birlikte, çalışma grubu olarak seçilen Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu Güzel Sanatlar Liselerinden toplanmıştır. Anketlerin doldurulması sırasında öğrencilere anketle ilgili genel bilgiler verilmiş, anlaşılmayan yerlerde yanlışlıklar olmaması adına doldurma işleminin bitimine kadar öğrencilere eşlik edilmiştir.

3. 6. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizi SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ise tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır.

İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında Tek yönlü (Oneway) Anova testi kullanılmıştır. Anova testi sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analizi olarak Scheffe testi kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümüne yönelik, araştırmaya katılan öğrencilerden, ölçek ve demografik bilgilerle toplanan verilerin analizi sonucunda sahip olunmuş bulgular bulunmaktadır. Ayrıca sahip olunan bulgulara göre açıklamalar yapılmıştır.

4. 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeyleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyonile ilgili ifadelere verdiği cevapların dağılımları aşağıda verilmektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon ile İlgili İfadelere Verdiği Cevapların Dağılımları

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Katılıyorum		Çok Katılıyorum		Ort	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Bireysel ses eğitimi (bse) dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir	1	0,6	3	1,8	17	10,4	79	48,5	63	38,7	4,230	0,756
Bse dersinde ses potansiyelimin geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır	0	0,0	6	3,7	8	4,9	59	36,2	90	55,2	4,430	0,753
Bse dersine kesinlikle çalışmış olarak gelirim	7	4,3	10	6,1	76	46,6	47	28,8	23	14,1	3,420	0,955
Bu dersin olduğu gün sevinçli olurum	4	2,5	12	7,4	41	25,2	58	35,6	48	29,4	3,820	1,018
Bse derslerinden sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım	6	3,7	6	3,7	53	32,5	67	41,1	31	19,0	3,680	0,947
Zorunlu olmasam bu derse girmek istemem	78	47,9	54	33,1	17	10,4	10	6,1	4	2,5	1,820	1,012
Bse dersi zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım	2	1,2	9	5,5	28	17,2	69	42,3	55	33,7	4,020	0,919
Bse dersinde kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar	5	3,1	14	8,6	27	16,6	65	39,9	52	31,9	3,890	1,048
Bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır	0	0,0	5	3,1	22	13,5	62	38,0	74	45,4	4,260	0,806
Derste öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım	3	1,8	12	7,4	59	36,2	55	33,7	34	20,9	3,640	0,954
Bse dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez	66	40,5	57	35,0	25	15,3	13	8,0	2	1,2	1,940	0,995
Bse dersine isteksiz gelirim	74	45,4	54	33,1	19	11,7	12	7,4	4	2,5	1,880	1,039
Bse dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır	4	2,5	10	6,1	14	8,6	66	40,5	69	42,3	4,140	0,981
Bse dersine yönelik çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırmaktadır	8	4,9	9	5,5	22	13,5	56	34,4	68	41,7	4,020	1,105
Bse dersinde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırmaktadır	6	3,7	7	4,3	23	14,1	71	43,6	56	34,4	4,010	0,997
Bse dersinden sonra kendimi rahatlamış hissedirim	7	4,3	14	8,6	40	24,5	57	35,0	45	27,6	3,730	1,089
Bse dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı ilgili değilim	84	51,5	47	28,8	24	14,7	6	3,7	2	1,2	1,740	0,927
Fırsat buldukça ses sanatına yönelik ders dışı etkinliklere (resital, konser, opera, müzikal vb) katılırım	17	10,4	22	13,5	36	22,1	49	30,1	39	23,9	3,440	1,277

Tablo 2'nin devamı

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Katılıyorum		Çok Katılıyorum		Ort	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Bse dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşadığım için derse karşı motivasyonum düşüktür	59	36,2	49	30,1	31	19,0	17	10,4	7	4,3	2,170	1,156
Bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım	85	52,1	41	25,2	21	12,9	10	6,1	6	3,7	1,840	1,100
Bse dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir	3	1,8	10	6,1	26	16,0	55	33,7	69	42,3	4,090	0,996
Öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için Bse dersine katılmaya istekliyimdir	14	8,6	8	4,9	25	15,3	54	33,1	62	38,0	3,870	1,223
Öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için Bse dersine katılmaya istekliyimdir	7	4,3	9	5,5	24	14,7	65	39,9	58	35,6	3,970	1,057
Bse dersi öğretim elemanlarının bana model oluşturabilecek nitelikte olmaması bu derse karşı motivasyonumu azaltmaktadır	53	32,5	47	28,8	35	21,5	16	9,8	12	7,4	2,310	1,229
Bse dersine yönelik çabalarım sınavlarda adil değerlendirilmediği için derse karşı motivasyonum düşüktür	65	39,9	39	23,9	35	21,5	13	8,0	11	6,7	2,180	1,232
Derslerde birlikte söyleme (düet, trio, quartet vb) etkinliklerine yer verilmesi derse olan istekliliğimi artırmaktadır	10	6,1	14	8,6	24	14,7	51	31,3	64	39,3	3,890	1,197
Bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır	5	3,1	11	6,7	28	17,2	63	38,7	56	34,4	3,940	1,032
Bu derste aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim	3	1,8	10	6,1	27	16,6	48	29,4	75	46,0	4,120	1,015

Araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon ile ilgili ifadelerine verdiği cevaplar incelendiğinde;

“Bireysel ses eğitimi (bse) dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir” ifadesine öğrencilerin, %0,6'sı (n=1) hiç katılmıyorum, %1,8'i (n=3) katılmıyorum, %10,4'ü (n=17) az katılıyorum, %48,5'i (n=79) katılıyorum, %38,7'si (n=63) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin *“bireysel ses eğitimi (bse) dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir”* ifadesine çok yüksek ($\bar{x}=4,230$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersinde ses potansiyelimin geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır” ifadesine öğrencilerin, %3,7'si (n=6) katılmıyorum, %4,9'u (n=8) az katılıyorum, %36,2'si (n=59) katılıyorum, %55,2'si (n=90) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin *“bse dersinde ses potansiyelimin geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır”* ifadesine çok yüksek ($\bar{x}=4,430$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersine kesinlikle çalışmış olarak gelirim” ifadesine öğrencilerin, %4,3'ü (n=7) hiç katılmıyorum, %6,1'i (n=10) katılmıyorum, %46,6'sı (n=76) az katılıyorum, %28,8'i (n=47) katılıyorum, %14,1'i (n=23) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin *“bse dersine kesinlikle çalışmış olarak gelirim”* ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,420$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bu dersin olduğu gün sevinçli olurum” ifadesine öğrencilerin, %2,5'i (n=4) hiç katılmıyorum, %7,4'ü (n=12) katılmıyorum, %25,2'si (n=41) az katılıyorum, %35,6'sı (n=58) katılıyorum, %29,4'ü (n=48) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin *“bu dersin olduğu gün sevinçli olurum”* ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,820$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse derslerinden sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım” ifadesine öğrencilerin, %3,7'si (n=6) hiç katılmıyorum, %3,7'si (n=6) katılmıyorum, %32,5'i (n=53) az katılıyorum, %41,1'i (n=67) katılıyorum, %19,0'i (n=31) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin *“Bse derslerinden sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım”* ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,680$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Zorunlu olmasam bu derse girmek istemem” ifadesine öğrencilerin, %47,9'u (n=78) hiç katılmıyorum, %33,1'i (n=54) katılmıyorum, %10,4'ü (n=17) az katılıyorum, %6,1'i (n=10) katılıyorum, %2,5'i (n=4) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin *“zorunlu olmasam bu derse girmek istemem”* ifadesine zayıf ($\bar{x}=1,820$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersi zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım” ifadesine öğrencilerin, %1,2'si (n=2) hiç katılmıyorum, %5,5'i (n=9) katılmıyorum, %17,2'si (n=28) az katılıyorum, %42,3'ü (n=69) katılıyorum, %33,7'si (n=55) çok katılıyorum yanıtını vermiştir.

Öğrencilerin “bse dersi zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılımım” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,020$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersinde kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar” ifadesine öğrencilerin, %3,1'i (n=5) hiç katılmıyorum, %8,6'sı (n=14) katılmıyorum, %16,6'sı (n=27) az katılıyorum, %39,9'u (n=65) katılıyorum, %31,9'u (n=52) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinde kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,890$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır” ifadesine öğrencilerin, %3,1'i (n=5) katılmıyorum, %13,5'i (n=22) az katılıyorum, %38,0'ı (n=62) katılıyorum, %45,4'ü (n=74) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır” ifadesine çok yüksek ($\bar{x}=4,260$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Derste öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım” ifadesine öğrencilerin, %1,8'i (n=3) hiç katılmıyorum, %7,4'ü (n=12) katılmıyorum, %36,2'si (n=59) az katılıyorum, %33,7'si (n=55) katılıyorum, %20,9'u (n=34) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “derste öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,640$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez” ifadesine öğrencilerin, %40,5'i (n=66) hiç katılmıyorum, %35,0'ı (n=57) katılmıyorum, %15,3'ü (n=25) az katılıyorum, %8,0'ı (n=13) katılıyorum, %1,2'si (n=2) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez” ifadesine zayıf ($\bar{x}=1,940$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersine isteksiz gelirim” ifadesine öğrencilerin, %45,4'ü (n=74) hiç katılmıyorum, %33,1'i (n=54) katılmıyorum, %11,7'si (n=19) az katılıyorum, %7,4'ü (n=12) katılıyorum, %2,5'i (n=4) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersine isteksiz gelirim” ifadesine zayıf ($\bar{x}=1,880$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine öğrencilerin, %2,5'i (n=4) hiç katılmıyorum, %6,1'i (n=10) katılmıyorum, %8,6'sı (n=14) az katılıyorum, %40,5'i (n=66) katılıyorum, %42,3'ü (n=69) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,140$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersine yönelik çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine öğrencilerin, %4,9'u (n=8) hiç katılmıyorum, %5,5'i (n=9) katılmıyorum, %13,5'i (n=22) az katılıyorum, %34,4'ü (n=56) katılıyorum, %41,7'si (n=68) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersine yönelik çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,020$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersinde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine öğrencilerin, %3,7'si (n=6) hiç katılmıyorum, %4,3'ü (n=7) katılmıyorum, %14,1'i (n=23) az katılıyorum, %43,6'sı (n=71) katılıyorum, %34,4'ü (n=56) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,010$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersinden sonra kendimi rahatlamış hissedirim” ifadesine öğrencilerin, %4,3'ü (n=7) hiç katılmıyorum, %8,6'sı (n=14) katılmıyorum, %24,5'i (n=40) az katılıyorum, %35,0'ı (n=57) katılıyorum, %27,6'sı (n=45) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinden sonra kendimi rahatlamış hissedirim” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,730$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı ilgili değilim” ifadesine öğrencilerin, %51,5'i (n=84) hiç katılmıyorum, %28,8'i (n=47) katılmıyorum, %14,7'si (n=24) az katılıyorum, %3,7'si (n=6) katılıyorum, %1,2'si (n=2) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı ilgili değilim” ifadesine çok zayıf ($\bar{x}=1,740$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Fırsat buldukça ses sanatına yönelik ders dışı etkinliklere (resital, konser, opera, müzikal vb) katılırım” ifadesine öğrencilerin, %10,4'ü (n=17) hiç katılmıyorum, %13,5'i (n=22) katılmıyorum, %22,1'i (n=36) az katılıyorum, %30,1'i (n=49) katılıyorum, %23,9'u (n=39) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “fırsat buldukça ses sanatına yönelik ders dışı etkinliklere (resital, konser, opera, müzikal vb) katılırım” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,440$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Bse dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşadığım için derse karşı motivasyonum düşüktür” ifadesine öğrencilerin, %36,2'si (n=59) hiç katılmıyorum, %30,1'i (n=49) katılmıyorum, %19,0'ı (n=31) az katılıyorum, %10,4'ü (n=17) katılıyorum, %4,3'ü (n=7) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşadığım için

derse karşı motivasyonum düşüktür” ifadesine zayıf ($\bar{x}=2,170$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım*” ifadesine öğrencilerin, %52,1'i (n=85) hiç katılmıyorum, %25,2'si (n=41) katılmıyorum, %12,9'u (n=21) az katılıyorum, %6,1'i (n=10) katılıyorum, %3,7'si (n=6) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım” ifadesine zayıf ($\bar{x}=1,840$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Bse dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir*” ifadesine öğrencilerin, %1,8'i (n=3) hiç katılmıyorum, %6,1'i (n=10) katılmıyorum, %16,0'ı (n=26) az katılıyorum, %33,7'si (n=55) katılıyorum, %42,3'ü (n=69) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,090$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için Bse dersine katılmaya istekliyimdir*” ifadesine öğrencilerin, %8,6'sı (n=14) hiç katılmıyorum, %4,9'u (n=8) katılmıyorum, %15,3'ü (n=25) az katılıyorum, %33,1'i (n=54) katılıyorum, %38,0'ı (n=62) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için bse dersine katılmaya istekliyimdir” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,870$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için Bse dersine katılmaya istekliyimdir*” ifadesine öğrencilerin, %4,3'ü (n=7) hiç katılmıyorum, %5,5'i (n=9) katılmıyorum, %14,7'si (n=24) az katılıyorum, %39,9'u (n=65) katılıyorum, %35,6'sı (n=58) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için bse dersine katılmaya istekliyimdir” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,970$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Bse dersi öğretim elemanlarının bana model oluşturabilecek nitelikte olmaması bu derse karşı motivasyonumu azaltmaktadır*” ifadesine öğrencilerin, %32,5'i (n=53) hiç katılmıyorum, %28,8'i (n=47) katılmıyorum, %21,5'i (n=35) az katılıyorum, %9,8'i (n=16) katılıyorum, %7,4'ü (n=12) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersi öğretim elemanlarının bana model oluşturabilecek nitelikte olmaması bu derse karşı motivasyonumu azaltmaktadır” ifadesine zayıf ($\bar{x}=2,310$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Bse dersine yönelik çabalarım sınavlarda adil değerlendirilmediği için derse karşı motivasyonum düşüktür*” ifadesine öğrencilerin, %39,9'u (n=65) hiç katılmıyorum, %23,9'u (n=39) katılmıyorum, %21,5'i (n=35) az katılıyorum, %8,0'ı (n=13) katılıyorum, %6,7'si (n=11) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersine yönelik çabalarım

sınavlarda adil değerlendirilmediği için derse karşı motivasyonum düşüktür” ifadesine zayıf ($\bar{x}=2,180$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Derslerde birlikte söyleme (düet, trio, quartet vb) etkinliklerine yer verilmesi derse olan istekliliğimi artırmaktadır*” ifadesine öğrencilerin, %6,1'i (n=10) hiç katılmıyorum, %8,6'sı (n=14) katılmıyorum, %14,7'si (n=24) az katılıyorum, %31,3'ü (n=51) katılıyorum, %39,3'ü (n=64) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “derslerde birlikte söyleme (düet, trio, quartetvb) etkinliklerine yer verilmesi derse olan istekliliğimi artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,890$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

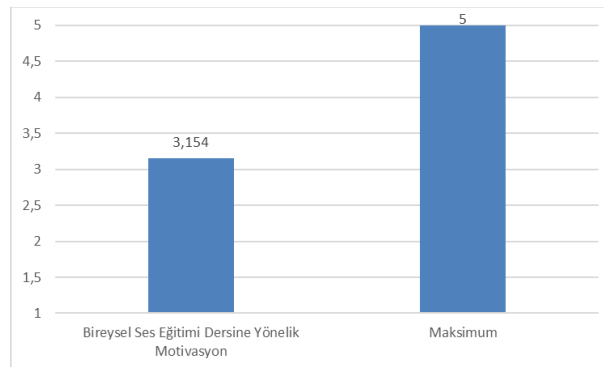
“*Bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır*” ifadesine öğrencilerin, %3,1'i (n=5) hiç katılmıyorum, %6,7'si (n=11) katılmıyorum, %17,2'si (n=28) az katılıyorum, %38,7'si (n=63) katılıyorum, %34,4'ü (n=56) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,940$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Bu derste aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim*” ifadesine öğrencilerin, %1,8'i (n=3) hiç katılmıyorum, %6,1'i (n=10) katılmıyorum, %16,6'sı (n=27) az katılıyorum, %29,4'ü (n=48) katılıyorum, %46,0'ı (n=75) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bu derste aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,120$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

Tablo 3. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Puan Ortalaması

	N	Ort	Ss	Min.	Max.	Ranj
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	163	3,154	0,300	2,040	3,860	1-5

Öğrencilerin “bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon” ortalaması orta $3,154\pm 0,300$ (Min=2.04; Maks=3.86) olarak saptanmıştır.

Şekil 4. Bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puan ortalaması

4. 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Motivasyon Puan Ortalamasının Demografik Bilgilere Göre Bulguları

Tablo 4. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Bireysel Ses Eğitiminde Çalışma Zamanı Planlama Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	Her Gün	15	3,252	0,348	2,372	0,097
	Serbest Zamanda	125	3,162	0,269		
	Sınavdan Bir Süre Önce	23	3,047	0,399		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları “bireysel ses eğitiminde çalışma zamanı planlama” değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 5. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Okula Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	Rize	30	3,196	0,216	0,404	0,750
	Trabzon	50	3,148	0,406		
	Giresun	32	3,114	0,206		
	Ordu	51	3,161	0,271		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları okul değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir, ($p>0.05$).

Tablo 6. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun ses eğitiminde deneyimi yeterli bulma durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	İyi	48	3,232	0,350	2,475	0,087
	Orta	105	3,126	0,268		
	Hiç	10	3,075	0,310		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları ses eğitiminde deneyimi yeterli bulma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 7. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitimine Ayrılan Haftalık Zamana Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	1 Saatten Az	34	3,042	0,397	3,143	0,046	2>1 3>1
	1 Saat	79	3,177	0,257			
	2 Saat ve üzeri	50	3,194	0,272			

Ses eğitimine ayrılan haftalık zaman göre bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon anlamlı farklılık göstermektedir ($F=3,143$; $p=0,046<0.05$). Farkın nedeni; ses eğitimine ayrılan haftalık zaman 1 saat olanların bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanlarının ($\bar{x}=3,177$), ses eğitimine ayrılan haftalık zaman 1 saatten az olanların bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanlarından ($\bar{x}=3,042$) yüksek olmasıdır. Ses eğitimine ayrılan haftalık zaman 2 saat ve üzeri olanların bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanlarının ($\bar{x}=3,194$), ses eğitimine ayrılan haftalık zaman 1 saatten az olanların bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanlarından ($\bar{x}=3,042$) yüksek olmasıdır.

Tablo 8. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitimi Dersi Akademik Başarısına Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	100-80	76	3,179	0,311	0,638	0,529
	79-60	73	3,140	0,306		
	59-40	14	3,092	0,187		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları ses eğitimi dersi akademik başarı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 9. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakın Varlığına Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	Evet	63	3,147	0,336	-0,250	0,811
	Hayır	100	3,159	0,276		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları ailede müzik alanında mesleği olan yakın varlığı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 10. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Cinsiyete Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	Kız	105	3,181	0,302	1,537	0,126
	Erkek	58	3,106	0,292		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 11. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Okul Dışında Destek Alma Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	Evet	13	3,294	0,267	1,763	0,080
	Hayır	150	3,142	0,300		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları okul dışında destek alma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 12. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitimi Dersine Devamsızlık Yapma Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	Hiç	129	3,172	0,287	1,495	0,137
	Arasına	34	3,086	0,340		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları ses eğitimi dersine devamsızlık yapma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 13. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitiminde Deneyime Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	Deneyim Yok	119	3,160	0,305	0,420	0,675
	1 Yıl Ve üzeri	44	3,138	0,287		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları ses eğitiminde deneyim değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 14. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Ses Eğitiminde Çalışmayı Motive Eden Unsura Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	122	3,192	0,275	-2,790	0,006
	Anı Kurtarmak ya da Sınavlardan Geçer Not Almak	41	3,044	0,345		

Öğrencilerin ses eğitiminde çalışmayı motive eden unsur değişkenine göre bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(161)}=2.790$; $p=0.006<0,05$). Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği olanların bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları ($\bar{x}=3,192$), anı kurtarmak ya da sınavlardan geçer not almak olanların bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanlarından ($\bar{x}=3,044$) yüksek bulunmuştur.

Tablo 15. Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonun Sınıfa Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon	2	80	3,186	0,308	-1,319	0,189
	4	83	3,124	0,290		

Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon puanları sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

5. TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın bulgularıyla diğer araştırmaların bulgularının karşılaştırılması ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre öğrencilerin, bireysel ses eğitimi dersi motivasyon puanı (3,154) orta seviye olarak saptanmıştır. Ölçek maddelerinin analizine bakıldığında ise; Bireysel ses eğitimi dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir, BSE dersinde ses potansiyelim geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır, Bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artar maddelerine öğrencilerin çok yüksek düzeyde katıldıkları tespit edilmiştir. Bu maddelere bakıldığında, üç maddenin de BSE dersini öğrenmeye yönelik maddeler olduğu görülmektedir. Buradan, öğrencilerin dersi öğrenip kendilerini geliştirmesinin motivasyonlarını artırmada çok önemli olduğu sonucu çıkmaktadır.

Öğrencilerin, ölçekte bulunan bireysel ses eğitimi dersine yönelik çalışmalarımızın konser, resital gibi etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırır maddesine yüksek derecede katıldıkları gözlenmiş, buna göre de öğrencilerin derste öğrendikleri eserleri sergilemenin onları ciddi anlamda motive ettiği sonucu çıkmaktadır. Aynı şekilde Kaya (2006), öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersi başarısını etkileyen faktörleri incelediği çalışmasında, öğrencilerin %56'lık bölümünün konser veya dinleti gibi etkinliklerde görev almalarının derse olan ilgilerini ve motivasyonlarını artırdığı görüşünü belirtmişlerdir. Buna dayanarak, öğrencilere kendi bilgilerini ve çalışmalarını sergileyebilecekleri ortamlar yaratmak derse olan ilgilerini ve motivasyonlarını ciddi oranda artıracaktır.

Öğrencilerin demografik bilgileriyle motivasyon puanları karşılaştırıldığında; ses eğitimi dersine çalışmaya ayrılan haftalık zaman dilimi değişkenine göre öğrencilerin motivasyon puanlarının anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Ses eğitimi dersine çalışmaya haftada 2 saatten fazla zaman ayıran öğrencilerin motivasyon puanları, 1 saat zaman ayıran öğrencilerin motivasyon puanlarından fazla, haftada 1 saat zaman ayıran öğrencilerin motivasyon puanlarının, haftada 1 saatten az zaman ayıran öğrencilerden fazla çıkmıştır. Yani bu sonuca göre, öğrenci Bireysel ses eğitimi dersine çalışmak için haftada ne kadar fazla zaman ayırırsa, o öğrencinin derste o kadar fazla motive olduğu söylenir. Diğer bir deyişle, öğrenci bireysel ses eğitimi dersine çalışmak için haftada ne kadar fazla zaman ayırırsa derse karşı o kadar motivasyonu artmaktadır. Engin (2012), müzisyenlerin çalgılarına yönelik tutum ve motivasyonlarını ölçtüğü araştırmasında, ölçeğinin demografik bilgileri arasında yer alan "çalgınıza çalışmaya

günlük ayırdığınız süre” maddesine 3 saat ve üzeri yanıtını veren müzisyenlerin, tutum ve motivasyon puanlarının diğerlerine nazaran daha yüksek çıktığını tespit etmiştir.

Öğrencilerin, motivasyon ölçeği puanları, demografik bilgiler arasında bulunan “sınıf” değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemiştir. Sarıçiftçi (2014), koro dersi motivasyon ölçeği geliştirdiği ve öğrencilerin motivasyon düzeylerini incelediği çalışmasında, öğrencilerin motivasyon puanlarıyla “sınıf” değişkenlerini incelemiş ve ikisi arasında anlamlı bir fark bulamamıştır.

Araştırmanın bulgularında demografik bilgiler bölümünde bulunan, öğrencilerin, BSE dersine çalışmaya motive eden unsura yönelik motivasyon puanları arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Bunlardan “tam anlamıyla öğrenme isteği” maddesini seçen öğrencilerin motivasyon puanları, “anı kurtarmak ya da sınavlardan geçer not almak” maddesini seçen öğrencilerin motivasyon puanlarından yüksek çıkmıştır. Bu sonuca göre, dersi tam anlamıyla öğrenmek isteyen öğrencilerin, dersten sadece geçmeyi düşünen öğrencilere göre daha fazla motive oldukları görülmektedir.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeyleri incelenmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda edinilen bulgular neticesinde bazı sonuçlara varılmıştır ve bu sonuçlara göre önerilerde bulunulmuştur.

6. 1. Sonuçlar

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin, 30'u Rize, 50'si Trabzon, 32'si Giresun ve 51'i Ordu olarak dağılmıştır. Buna göre, öğrencilerin çoğunluğunu Trabzon ve Ordu oluşturmaktadır.
2. Öğrencilerin, 80'i 2. sınıf, 83'ü 4. sınıf olarak dağılmıştır. Öğrencilerin sınıf bazında bakıldığında, yarı yarıya bir dağılımda oldukları görülmektedir.
3. Öğrencilerin, 105'i kız, 58'i erkek olarak dağılmıştır. Kız öğrencilerin, erkek öğrencilerin 2 katından fazla olduğu gözlenmiştir.
4. Öğrencilerin, 119'u bireysel ses eğitimi dersinde deneyim yok, 44'ü 1 yıl ve üzeri olarak dağılmıştır. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun, bu derse yönelik deneyime sahip olmadıkları bilgisine ulaşılmıştır.
5. Öğrencilerin, 129'unun derse devamsızlık yapma durumunun hiç, 34'ünün ara sıra olduğu gözlenmiştir. Bu sonuca göre, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, Bireysel ses eğitimi dersine devamsızlık yapmaktan kaçındıkları ve dersi önemsedikleri sonuçlarına varılmıştır.
6. Öğrenciler ses eğitimine ayrılan haftalık zaman değişkenine göre 34'ü (%20,9) 1 saatten az, 79'u 1 saat, 50'si 2 saat ve üzeri olarak dağılmaktadır. Bu sonuca göre; öğrencilerin yarıya yakınının, Bse dersine çalışmak için haftada 1 saat zaman ayırdığı, 3'te 1'inin de 2 saat ve üzeri zaman ayırdığı gözlenmiştir.
7. Öğrencilerin, derse çalışma zamanını planlamasına bakıldığında, 15'i her gün, 125'i serbest zamanda, 23'ü sınavdan bir süre önce olarak dağılmıştır. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun, bu derse çalışmak için serbest zamanlarını değerlendirdiği sonucuna varılmıştır.
8. Öğrencilerin, ders için okul dışında destek alma durumlarına göre, 13'ü evet, 150'si hayır olarak dağılmaktadır. Öğrencilerin, tamamına yakınının ders dışında desteğe ihtiyaç duymadıkları sonucuna varılmıştır.

9. Öğrencilerin, ailede müzikle ilgili bir alanında mesleği olan yakınının bulunma durumuna bakıldığında, 63'ü evet, 100'ü hayır olarak dağılmıştır. Buna göre, öğrencilerin yarısından fazlasının ailesinde müzikle ilgili bir mesleğe sahip olan yakınlarının olmadığı sonucuna varılmıştır.
10. Öğrencilerin, dersin akademik başarı durumuna bakıldığında, 76'sı 100-80, 73'ü 80-60, 14'ü 60-40 olarak dağılmıştır. Bu bağlamda, öğrencilerin tamamına yakınının, kendilerini akademik başarı anlamında yeterli puan alabilecek seviyede gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.
11. Öğrencilerin, derse yönelik teknik-müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna bakıldığında, 48'i iyi, 105'i orta, 10'u hiç olarak dağılmıştır. Buna göre, öğrencilerin tamamına yakınının, kendilerini BSE dersinde iyi ve orta seviyede yeterli buldukları sonucuna varılmıştır.
12. Öğrencilerin, bireysel ses eğitimi dersine çalışmaya motive eden unsur durumuna göre, 122'si tam anlamıyla öğrenme isteği, 41'i anı kurtarmak ya da sınavlardan geçer not almak olarak dağılmıştır. Buna göre, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, dersi tam anlamıyla öğrenme isteklerinin onları çalışmaya motive ettiği sonucuna ulaşılmıştır.
13. *"Bireysel ses eğitimi (bse) dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir"* ifadesine öğrencilerin, %0,6'sı (1) hiç katılmıyorum, %1,8'i (3) katılmıyorum, %10,4'ü (17) az katılıyorum, %48,5'i (79) katılıyorum, %38,7'si (63) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin "bireysel ses eğitimi (bse) dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir" ifadesine çok yüksek ($\bar{x}=4,230$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Buna göre öğrencilerin, dersi öğrenmeye oldukça istekli oldukları sonucuna varılmıştır.
14. *"Bse dersinde ses potansiyelim geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır"* ifadesine öğrencilerin, %3,7'si (6) katılmıyorum, %4,9'u (8) az katılıyorum, %36,2'si (59) katılıyorum, %55,2'si (90) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin "bse dersinde ses potansiyelim geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır" ifadesine çok yüksek ($\bar{x}=4,430$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Bu bağlamda, öğrencilerin derste öğrendiklerinin kendilerini geliştirdiğinin farkına varmalarının ciddi anlamda motivasyonlarını artırdığı sonucuna varılmıştır.
15. *"Bse dersine kesinlikle çalışmış olarak gelirim"* ifadesine öğrencilerin, %4,3'ü (7) hiç katılmıyorum, %6,1'i (10) katılmıyorum, %46,6'sı (76) az katılıyorum, %28,8'i (47) katılıyorum, %14,1'i (23) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin "bse dersine kesinlikle çalışmış olarak gelirim" ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,420$)

düzyeyde katıldıkları saptanmıştır. Buna göre, öğrencilerin büyük çoğunluğunun derse önem verdikleri ve çalışmadan gelmemeleri gerektiğinin farkında oldukları sonucuna varılmıştır.

16. *“Bu dersin olduğu gün sevinçli olurum”* ifadesine öğrencilerin, %2,5'i (4) hiç katılmıyorum, %7,4'ü (12) katılmıyorum, %25,2'si (41) az katılmıyorum, %35,6'sı (58) katılmıyorum, %29,4'ü (48) çok katılmıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bu dersin olduğu gün sevinçli olurum” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,820$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin büyük bir kısmının derse sevdiği ve derse seven öğrencinin de motivasyonunun daha yüksek olacağı sonucuna varılmıştır.
17. *“Bse derslerinden sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım”* ifadesine öğrencilerin, %3,7'si (6) hiç katılmıyorum, %3,7'si (6) katılmıyorum, %32,5'i (53) az katılmıyorum, %41,1'i (67) katılmıyorum, %19,0'ı (31) çok katılmıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin *“Bse derslerinden sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım”* ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,680$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
18. *“Zorunlu olmasam bu derse girmek istemem”* ifadesine öğrencilerin, %47,9'u (78) hiç katılmıyorum, %33,1'i (54) katılmıyorum, %10,4'ü (17) az katılmıyorum, %6,1'i (10) katılmıyorum, %2,5'i (4) çok katılmıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “zorunlu olmasam bu derse girmek istemem” ifadesine zayıf ($\bar{x}=1,820$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin tamamına yakını derse bir zorunluluk olarak görmemektedir.
19. *“Bse derse zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım”* ifadesine öğrencilerin, %1,2'si (2) hiç katılmıyorum, %5,5'i (9) katılmıyorum, %17,2'si (28) az katılmıyorum, %42,3'ü (69) katılmıyorum, %33,7'si (55) çok katılmıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse derse zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,020$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
20. *“Bse dersinde kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar”* ifadesine öğrencilerin, %3,1'i (5) hiç katılmıyorum, %8,6'sı (14) katılmıyorum, %16,6'sı (27) az katılmıyorum, %39,9'u (65) katılmıyorum, %31,9'u (52) çok katılmıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinde kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,890$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin, Bse dersinde sürekli müzikal anlamda aktif olması öğrencilerin motivasyonunun artmasında büyük rol oynamaktadır.
21. *“Bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır”* ifadesine öğrencilerin, %3,1'i (5) katılmıyorum,

%13,5'i (22) az katılıyorum, %38,0'ı (62) katılıyorum, %45,4'ü (74) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır” ifadesine çok yüksek ($\bar{x}=4,260$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin, derste becerilerinin gelişmesi ve bilgilerinin artmasıyla motivasyonları da artmaktadır.

22. “*Derste öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım*” ifadesine öğrencilerin, %1,8'i (3) hiç katılmıyorum, %7,4'ü (12) katılmıyorum, %36,2'si (59) az katılıyorum, %33,7'si (55) katılıyorum, %20,9'u (34) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “derste öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,640$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Bu bağlamda, öğrencilerin büyük bir kısmının derste öğrendiği bilgileri tekrar etmede ve ders dışı çalışmalar, egzersizler yapmada oldukça istekli olduğunu göstermektedir.
23. “*Bse dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez*” ifadesine öğrencilerin, %40,5'i (66) hiç katılmıyorum, %35,0'ı (57) katılmıyorum, %15,3'ü (25) az katılıyorum, %8,0'ı (13) katılıyorum, %1,2'si (2) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak içimden gelmez” ifadesine zayıf ($\bar{x}=1,940$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin neredeyse tamamına yakınının, dersi öğrenmeye yönelik olumlu davranış geliştirdiği sonucuna varılmıştır.
24. “*Bse dersine isteksiz gelirim*” ifadesine öğrencilerin, %45,4'ü (74) hiç katılmıyorum, %33,1'i (54) katılmıyorum, %11,7'si (19) az katılıyorum, %7,4'ü (12) katılıyorum, %2,5'i (4) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersine isteksiz gelirim” ifadesine zayıf ($\bar{x}=1,880$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Bu sonuca göre, öğrencilerin çok az bir kısmının derse isteksiz geldiği ve öğrencilerin genelinin dersi sevdiği saptanmıştır.
25. “*Bse dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır*” ifadesine öğrencilerin, %2,5'i (4) hiç katılmıyorum, %6,1'i (10) katılmıyorum, %8,6'sı (14) az katılıyorum, %40,5'i (66) katılıyorum, %42,3'ü (69) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,140$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin tamamına yakınının, derslerde söyledikleri şarkılarda kendilerine eşlik edilmesinin motivasyonlarının artırdığını belirtmişlerdir.

26. “Bse dersine yönelik çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine öğrencilerin, %4,9'u (8) hiç katılmıyorum, %5,5'i (9) katılmıyorum, %13,5'i (22) az katılıyorum, %34,4'ü (56) katılıyorum, %41,7'si (68) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersine yönelik çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,020$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin, çalışmalarını sergileyebilecekleri ortamlar yaratmanın onları derse karşı olumlu yönde motive ettiği belirlenmiştir.
27. “Bse dersinde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine öğrencilerin, %3,7'si (6) hiç katılmıyorum, %4,3'ü (7) katılmıyorum, %14,1'i (23) az katılıyorum, %43,6'sı (71) katılıyorum, %34,4'ü (56) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,010$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun, derste öğrendikleri bilgilere ileride, öğretmenlik hayatlarında fazlaca ihtiyaç duyacaklarını hissetmeleri onları olumlu yönde motive etmektedir.
28. “Bse dersinden sonra kendimi rahatlamış hissedirim” ifadesine öğrencilerin, %4,3'ü (7) hiç katılmıyorum, %8,6'sı (14) katılmıyorum, %24,5'i (40) az katılıyorum, %35,0'i (57) katılıyorum, %27,6'sı (45) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinden sonra kendimi rahatlamış hissedirim” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,730$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
29. “Bse dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı ilgili değilim” ifadesine öğrencilerin, %51,5'i (84) hiç katılmıyorum, %28,8'i (47) katılmıyorum, %14,7'si (24) az katılıyorum, %3,7'si (6) katılıyorum, %1,2'si (2) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı ilgili değilim” ifadesine çok zayıf ($\bar{x}=1,740$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Bu sonuca göre, öğrenciler için Bse dersinin önemi ortaya çıkmaktadır. Çalışma evreninin büyük çoğunluğu, derse karşı ilgili ve dersin müzikal anlamda kendilerini yetiştirdiğine inanmaktadır.
30. “Fırsat buldukça ses sanatına yönelik ders dışı etkinliklere (resital, konser, opera, müzikal Vb) katılırım” ifadesine öğrencilerin, %10,4'ü (17) hiç katılmıyorum, %13,5'i (22) katılmıyorum, %22,1'i (36) az katılıyorum, %30,1'i (49) katılıyorum, %23,9'u (39) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “fırsat buldukça ses sanatına yönelik ders dışı etkinliklere (resital, konser,

opera, müzikal vb) katılım” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,440$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

31. “*Bse dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşadığım için derse karşı motivasyonum düşüktür*” ifadesine öğrencilerin, %36,2'si (59) hiç katılmıyorum, %30,1'i (49) katılmıyorum, %19,0'ı (31) az katılıyorum, %10,4'ü (17) katılıyorum, %4,3'ü (7) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşadığım için derse karşı motivasyonum düşüktür” ifadesine zayıf ($\bar{x}=2,170$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Bu sonuca bakıldığında, öğrencilerin bse dersi bilgi ve becerilerini öğrenme ve uygulamada sıkıntı yaşamadığı ve buna bağlı olarak motivasyonlarında düşüş yaşamadıkları belirlenmiştir.
32. “*Bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım*” ifadesine öğrencilerin, %52,1'i (85) hiç katılmıyorum, %25,2'si (41) katılmıyorum, %12,9'u (21) az katılıyorum, %6,1'i (10) katılıyorum, %3,7'si (6) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bu derse sadece sınıf geçmek için çalışırım” ifadesine zayıf ($\bar{x}=1,840$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Buna bağlı olarak, öğrencilerin büyük çoğunluğunun derse önem verdiği, sadece geçmek için değil öğrenmek için derse geldikleri görülmektedir.
33. “*Bse dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir öğretmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir*” ifadesine öğrencilerin, %1,8'i (3) hiç katılmıyorum, %6,1'i (10) katılmıyorum, %16,0'ı (26) az katılıyorum, %33,7'si (55) katılıyorum, %42,3'ü (69) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir öğretmenle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,090$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Örneklemin büyük çoğunluğu için ders öğretmenin, işini sevmesi ve öğrenciye olumlu yaklaşımı öğrenciyi öğrenmeye teşvik etmektedir.
34. “*Öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için Bse dersine katılmaya istekliyimdir*” ifadesine öğrencilerin, %8,6'sı (14) hiç katılmıyorum, %4,9'u (8) katılmıyorum, %15,3'ü (25) az katılıyorum, %33,1'i (54) katılıyorum, %38,0'ı (62) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için bse dersine katılmaya istekliyimdir” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,870$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Buna göre, öğretmenlerin,

öğrenciler üzerinde oluşturduğu baskının, öğrencilerin öğrenmesine ve derse katılmalarına olumsuz yansıdığı belirlenmiştir.

35. “*Öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için Bse dersine katılmaya istekliyimdir*” ifadesine öğrencilerin, %4,3'ü (7) hiç katılmıyorum, %5,5'i (9) katılmıyorum, %14,7'si (24) az katılıyorum, %39,9'u (65) katılıyorum, %35,6'sı (58) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için bse dersine katılmaya istekliyimdir” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,970$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Bu sonuca göre öğretmenlerin, dersi işlerken öğrencileri derse çekecek farklı yöntemler kullanmasının öğrencilerin derse katılımını sağlama açısından önemli olduğu belirlenmiştir.
36. “*Bse dersi öğretim elemanlarının bana model oluşturabilecek nitelikte olmaması bu derse karşı motivasyonumu azaltmaktadır*” ifadesine öğrencilerin, %32,5'i (53) hiç katılmıyorum, %28,8'i (47) katılmıyorum, %21,5'i (35) az katılıyorum, %9,8'i (16) katılıyorum, %7,4'ü (12) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersi öğretim elemanlarının bana model oluşturabilecek nitelikte olmaması bu derse karşı motivasyonumu azaltmaktadır” ifadesine zayıf ($\bar{x}=2,310$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Buna bağlı olarak öğrenciler, öğretmenlerini kendilerine model olacak nitelikte gördükleri ve onları örnek aldıkları görülmektedir.
37. “*Bse dersine yönelik çabalarım sınavlarda adil değerlendirilmediği için derse karşı motivasyonum düşüktür*” ifadesine öğrencilerin, %39,9'u (65) hiç katılmıyorum, %23,9'u (39) katılmıyorum, %21,5'i (35) az katılıyorum, %8,0'ı (13) katılıyorum, %6,7'si (11) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bse dersine yönelik çabalarım sınavlarda adil değerlendirilmediği için derse karşı motivasyonum düşüktür” ifadesine zayıf ($\bar{x}=2,180$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrenciler, ders değerlendirmelerinin adil şekilde yapıldığını ve bunun motivasyonlarını etkilemediğini belirtmişlerdir.
38. “*Derslerde birlikte söyleme (düet, trio, quartet vb) etkinliklerine yer verilmesi derse olan istekliliğimi artırmaktadır*” ifadesine öğrencilerin, %6,1'i (10) hiç katılmıyorum, %8,6'sı (14) katılmıyorum, %14,7'si (24) az katılıyorum, %31,3'ü (51) katılıyorum, %39,3'ü (64) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “derslerde birlikte söyleme (düet, trio, quartetvb) etkinliklerine yer verilmesi derse olan istekliliğimi artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,890$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin ders içinde birlikte söyleme etkinlikleri yapması öğrencilerin tümünün derse katılmasını ve ders içinde aktif olmalarını sağlayacağı için daha istekli olacaklardır.

39. “*Bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır*” ifadesine öğrencilerin, %3,1'i (5) hiç katılmıyorum, %6,7'si (11) katılmıyorum, %17,2'si (28) az katılıyorum, %38,7'si (63) katılıyorum, %34,4'ü (56) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır” ifadesine yüksek ($\bar{x}=3,940$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin ses eğitimi alanındaki sanatçıları tanınması onları derse karşı olumlu yönde motive edeceği ve ilgilerini çekeceği saptanmıştır.
40. “*Bu derste aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim*” ifadesine öğrencilerin, %1,8'i (3) hiç katılmıyorum, %6,1'i (10) katılmıyorum, %16,6'sı (27) az katılıyorum, %29,4'ü (48) katılıyorum, %46,0'ı (75) çok katılıyorum yanıtını vermiştir. Öğrencilerin “bu derste aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim” ifadesine yüksek ($\bar{x}=4,120$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Bu sonuca göre, öğrencilerin büyük çoğunluğu bse dersinde aldıkları eğitimle, seslerini gerektiği gibi eğitebildiklerini, konuşurken ve şarkı söylerken seslerini nasıl daha iyi bir şekilde kullanabileceklerini öğrendiklerini, ses sağlıklarını koruyabilmek adına nasıl davranış geliştirmeleri veya değiştirmeleri gerektiği konusunda yeterince bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir.

6. 2. Öneriler

6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. Bireysel Ses Eğitimi dersine öğrencileri motive edebilmek adına, öğrenciler düzenlenen konserlere katılım sağlamları için teşvik edilebilir.
2. Bireysel Ses Eğitimi dersinin işlenmesi esnasında, BSE dersi öğretmenin şarkılara eşlik yapması veya sınıfta ayrıca bir eşlikçi eğitmen olması ve eşlik etmesi sağlanabilir.
3. Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programına ülkemizde ve dünyada ünlü ses sanatçılarıyla ilgili konular eklenebilir.
4. Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretmenlerinin, öğrencilerin derse yönelik ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ders içerik ve etkinliklerini yeniden planlayabilir.
5. Öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik ders dışı çalışma saatlerini artırmaları için bilinçlendirilebilir.
6. Öğrencilere, ders içinde çokça öğrenciler arası birlikte söyleme çalışmaları yaptırılabilir. Bu öğrencilerin motivasyonunu olumlu yönde etkileyecektir.

7. Öğrencilerin, derslerde öğrendikleri eserleri bir konser veya dinletiyi sergilemelerinin sağlanması motivasyonlarını artırmak açısından yararlı olacaktır.

6. 2. 2. İleride Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Bu araştırma, bu alanda yapılan ilk çalışma olduğundan, aynı çalışma başka illerde, başka bölgelerde veya Türkiye genelinde de yapılabilir.
2. Yapılan bu araştırma Ortaöğretim kurumları düzeyinde olup aynı çalışma üniversitelerin müzik bölümlerinde de yapılabilir.
3. Bu çalışmada uygulanan ölçeğin yanında yapılacak mülakatlarla öğrencilerin görüşleri alınabilir.
4. Müzik alanında motivasyonla ilgili yapılan çalışmaların az olması nedeniyle bu alanda çalışmalar artırılabilir.

7. KAYNAKLAR

- Adair, J. (2006). *Etkili motivasyon*. İstanbul: Babıali Kültür Yayıncılığı.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 343-361.
- Birol, G. (2003). *Müzik öğretmeni adaylarında düzgün, doğru ve etkili konuşma yönünden bireysel ses eğitimi dersinin önemi*. Cumhuriyetimizin 80.Yılında Müzik Sempozyumunda sunulan bir bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Can, Ş. (2005). Öğretme-öğrenmede ipuçları ve pekiştireçlerin rolü. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 97-109.
- Ceviz, O. (2003). *NPL başarı ve motivasyon teknikleri ile müzik eğitiminde başarının artırılması*. Cumhuriyetimizin 80.yılında Müzik Sempozyumunda sunulan bir bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Cüceloğlu, D. (2007). *İnsan ve davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çelik, S.S. (2014). *Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde bireysel ses eğitimi derslerinde öğretilen eserlerin antolojisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Çepni, S. (2009). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çevik, S. (1999). *Koro eğitimi yönetimi ve teknikleri*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Çevik, S. (2006). *Müzik öğretmenliği eğitiminde ses eğitimi alan derslerinin müzik öğretmenliği yeterlikleri yönünden değerlendirilmesi*, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Çilden, Ş. (2001). *Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme*. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(1), Ankara.
- Durgun, M. (2018). *Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersi motivasyonlarının piyano dersi başarısı ile olan ilişkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Egüz, S. (1991). *Toplu ses eğitimi I*. Ankara: Ayyıldız Matbaası A.Ş.
- Ekici, T (2017). Bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyon ölçeği geliştirme. *Akademik Bakış Dergisi*, 60, 337-346.
- Engin, D.T. (2012). *Müzisyenlerin kişilik özellikleri, çalgılarına yönelik tutumları ve motivasyon düzeylerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Erdem, B. (2013). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimine dönük motivasyon düzeylerinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Erden, M. ve Akman, Y. (2008). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Helvacı, A. (2017). Ses eğitimi derslerinde görsel materyal kullanımının eğitim sürecine etkisi. *Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(32), 287-302.
- Kaya, Z. (2006). *İnönü üniversitesi müzik öğretmenliği programı 1.sınıf öğrencilerinin bireysel ses eğitimi dersindeki başarılarını etkileyen faktörler*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Kekeç, D.Y. (2006). *Müzik öğretmenliği anabilim dallarında uygulanan bireysel ses eğitimi derslerinde türk müziğine dayalı ezgilerin kullanımına ilişkin bir araştırma* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kılınç, S. (2017). *Güzel sanatlar fakültesi müzik bölümü öğrencilerinin çalgı çalışma motivasyonlarını etkileyen unsurlar* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Kayseri.
- Kocabaş, İ.A. (2015). *Müzik öğretmeni adaylarının oyun, dans ve müzik dersine ilişkin motivasyon düzeyleri* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kolçak, O. (1998). *Ses eğitimi ve şarkı sanatı*. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Kudret, H.(2017). *Bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuarın incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ömer Halis Demir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Küçükahmet, L. (Ed.).(2004). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2006). *Anadolu güzel sanatlar lisesi bireysel ses eğitimi dersi öğretim programı (12.Sınıf)*, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2016). *Güzel sanatlar lisesi bireysel ses eğitimi dersi öğretim programı*, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018). *Güzel sanatlar lisesi bireysel ses eğitimi ders kitabı*, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara.
- Mustan, H. (2010). *Anadolu güzel sanatlar ve spor liseleri müzik bölümü 12. sınıf öğrencilerinin bireysel ses eğitimi dersinde karşılaştıkları zorluklar üzerine bir araştırma* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Önen, L. ve Tüzün, M.B. (2005). *Motivasyon*. İstanbul: Epsilon Yayınları.

- Özel, I. (2012). *Bireysel ses eğitiminde piyano eşliğinin önemi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Özder, Z. (2009). *Anadolu güzel sanatlar liseleri viyolonsel eğitiminde motivasyonun yeri ve önemine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, Z.E. (2014). *Güzel sanatlar liselerinde bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan öğretim yöntemlerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Sarıçiftçi, A. E. (2014). *Koro dersi motivasyon ölçeği geliştirilmesi ve öğrencilerin motivasyon düzeylerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Say, A. (2002). *Müziğin kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Selçuk, Z. (1999). *Gelişim ve öğrenme (Eğitim Psikolojisi)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sönmez, A. (2014). *Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde bireysel ses eğitimi dersinin doğru güzel ve etkili konuşma üzerine etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Tanrıöver, G.B. (2011). *Güzel sanatlar ve spor liselerinde bireysel ses eğitimi ders kitabının öğrenci ve öğretmen açısından işlevselliğinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Tonya, A. (2008). *Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde bireysel ses eğitimi derslerinde karşılaşılan sorunların öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Töreyn, A.M. (2015). *Ses eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yöntemler*. Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Töreyn, A.M. (1998). *Türkiye türkçesi dil bilgisi yapısının şan eğitimi amaç, ilke ve teknikleri açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uçan, A.(1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Ünsal, A.S.A. (2011). *Piyano eğitimindeki motivasyon durumunun öğretim elemanı ve öğrenci açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Üzeren, Ü. (2008). *Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde bireysel ses eğitimi dersinin öğrenci görüşlerine göre incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Yaldız, G. ve Özçimen, A. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının bireysel ses eğitimi dersine yönelik tutumları. *Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 78-83.
- Yazıcı, H. (2009). Öğretmenlik mesleği, motivasyon kaynakları ve temel tutumlar: Kuramsal Bir Bakış, *Kastamonu Eğitim Dergisi* 33-46.
- Yiğit, V.B.(2014). *Güzel sanatlar lisesi bireysel ses eğitimi dersi öğretim programının uygulanmasında karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri ile incelenmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- URL-1. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/11/20081106-3.htm> Milli Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar Eğitimi Yönetmeliği. 6 Kasım 2008.
- URL-2. <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> Milli Eğitim Temel Kanunu. 14 Haziran 1973

8. EKLER

Ek 1. Kişisel Bilgi Formu

Sevgili öğrenci,

Bu ölçek ile sizlerin öğrenimini gördüğünüz **BİREYSEL SES EĞİTİMİ** dersine yönelik motivasyonunuzun tespit edilmek istenmektedir. Cevaplarınızı verirken aşağıda yer alan ifadelerden sizin için en uygun olanını X işareti ile işaretleyin. Araştırmada doğru tespitlerin yapılabilmesi için lütfen her soruyu okuyarak ve içtenlikle cevaplandırın.

İş birliğiniz ve içtenliğiniz için teşekkür ederim.

İrem KARSLI

Sınıfınız: 1 () 2 () 3 () 4 ()
Cinsiyetiniz: K () E ()

Ses Eğitimindeki deneyiminiz (yıl, koro, TRT korusu):

Bireysel Ses Eğitimi dersine devamsızlık yapma durumunuz:

Hiç () Ara sıra ()

Bireysel Ses Eğitimi dersine çalışmaya ayırdığınız haftalık zaman diliminiz (Saat olarak belirtiniz):

.....

Bireysel Ses Eğitimi dersine çalışma zamanını planlama şekliniz:

Her gün () Serbest zamanda () Sınavdan bir süre önce ()

Bireysel Ses Eğitimi dersi için okul dışında destek alma durumunuz

Evet () Hayır ()

Ailede müzikle ilgili bir alanda mesleği olan yakınınızın bulunma durumu

Var () Yok ()

Bireysel Ses Eğitimi dersindeki akademik başarı düzeyiniz

80-100 () 60-79 () 40-59 ()

Bireysel Ses Eğitiminde teknik-müzikal düzeyinizi yeterli bulma durumunuz

İyi düzeyde yeterli buluyorum () Orta düzeyde yeterli buluyorum ()

Hiç yeterli bulmuyorum ()

Bireysel Ses Eğitimi dersine çalışmaya motive olduğunuz unsur

Tam anlamıyla öğrenme isteği ()

Anı kurtarmak ya da sınavlardan geçer not almak ()

Ek 1'in devamı

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ MOTİVASYON ÖLÇEĞİ

Bu ölçek, bir araştırmada kullanılmak üzere “Bireysel Ses Eğitimi” dersine yönelik motivasyonunuzu ölçmek amacı ile geliştirilmiştir. Ölçekte 28 ifade bulunmaktadır. Her bir ifade için uygun gördüğünüz seçeneği (X) koyarak işaretleyiniz.

Ölçek, bilimsel bir çalışmada kullanılacağından, tüm ifadeleri değerlendirmeniz önem taşımaktadır. İsminiz bu çalışmada yer almayacaktır. Bu nedenle, ölçek üzerine isminizi yazmanıza gerek yoktur. (Ölçek, önlü arkalı iki sayfadan oluşmaktadır, lütfen sayfayı çeviriniz!)

Katılımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.

İrem KARSLI

Örnek:

1.	Bireysel Ses Eğitimi (BSE) kesinlikle çalışmış olarak gelirim.			X		
----	--	--	--	---	--	--

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ MOTİVASYON ÖLÇEĞİ		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Az Katılıyorum	Katılıyorum	Çok Katılıyorum
1.	Bireysel Ses Eğitimi (BSE) dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmeye istekliyimdir.					
2.	BSE dersinde ses potansiyelim geliştiğini hissetmem derse karşı motivasyonumu artırır.					
3.	BSE dersine kesinlikle çalışmış olarak gelirim.					
4.	Bu dersin olduğu gün sevinçli olurum.					
5.	BSE derslerinden sonra öğrendiklerimi tekrarlamaya çalışırım.					
6.	Zorunlu olmasam bu derse girmek <u>istemem</u> .					
7.	BSE dersi zevkli ve ilgi çekici olduğu için bu derse istekle katılırım.					
8.	BSE dersinde kendimi müzikal olarak ifade edebildiğim için derse karşı motivasyonum artar.					
9.	Bireysel ses eğitimine dayalı bilgi ve becerilerim geliştikçe derse karşı motivasyonum artmaktadır.					
10.	Derste öğrendiğim teknikleri pekiştirmek için ders dışı çalışmalarımı istekle yaparım.					
11.	BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerilerimin artmasına yönelik çaba harcamak <u>İçimden gelmez</u> .					
12.	BSE dersine <u>isteksiz gelirim</u> .					
13.	BSE dersinde çalışılan şarkıların eşlikli söylenmesi motivasyonumu artırmaktadır.					
14.	BSE dersine yönelik çalışmalarımızın resital, konser, müzikal vb. etkinliklerle sahnelenmesi motivasyonumu artırmaktadır.					
15.	BSE dersinde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi hissetmem derse karşı motivasyonumu artırmaktadır.					
16.	BSE dersinden sonra kendimi rahatlamış hissederim.					
17.	BSE dersinin bana müzikal davranışlar kazandırdığını düşünmediğim için derse karşı <u>İlgili değilim</u> .					
18.	Fırsat buldukça ses sanatına yönelik ders dışı etkinliklere (resital, konser, opera, müzikal vb.) katılırım.					
19.	BSE dersine yönelik bilgi ve becerileri öğrenmekte ve uygulamakta zorluk yaşadığım için derse karşı <u>motivasyonum düşüktür</u> .					
20.	Bu derse sadece <u>sınıf geçmek için çalışırım</u> .					

Ek 1'in devamı

21.	BSE dersi ile ilgili bilgi ve becerileri öğrenmede, işini bilerek ve severek yapan, anlayışlı, sabırlı ve teşvik edici bir eğitimle çalıştığım için derse karşı istekliyimdir.					
22.	Öğretmenim üzerimde baskı oluşturmadığı için BSE dersine katılmaya istekliyimdir.					
23.	Öğretmenim farklı öğretim yöntemleri kullandığı için BSE dersine katılmaya istekliyimdir.					
24.	BSE dersi öğretim elemanlarının bana model oluşturabilecek nitelikte olmaması bu derse karşı <u>motivasyonumu azaltmaktadır.</u>					
25.	BSE dersine yönelik çabalarım sınavlarda adil değerlendirilmediği için derse karşı <u>motivasyonum düşüktür.</u>					
26.	Derslerde birlikte söyleme (düet, trio, quartet vb.) etkinliklerine yer verilmesi derse olan istekliliğimi artırmaktadır.					
27.	Bu alanda iyi sanatçıların tanıtılması derse olan ilgimi artırmaktadır.					
28.	Bu derste aldığım eğitim sayesinde, konuşma ve şarkı söylemede sesimi en iyi şekilde kullanabilirim.					

Ek 2. İzin Belgesi

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : 20880154-604.01.02-E.6958032
Konu : Araştırma izni

05.04.2019

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü'nün 12/03/2019 tarihli ve 99699167/348 sayılı yazısı.
b) 22/08/2017 tarihli ve 35558626-10.06.01-E.12607291 (2017/25) sayılı Genelge.

Trabzon Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi İrem KARSLI'nın "Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Bireysel Ses Eğitimi Dersine Giren Öğrencilerin Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi" konulu ve dilekçede belirtildiği üzere Genel Müdürlüğümüze bağlı Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanacak olan araştırma ve anket soruları ilgi (b) Genelge çerçevesinde incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda söz konusu araştırmanın onaylı örneği Genel Müdürlüğümüzde muhafaza edilen anket sorularının Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçlarına uygun olarak, ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde ve gönüllülük esas olmak koşuluyla Genel Müdürlüğümüze bağlı anılan okullarda uygulanması uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Kemal Varın NUMANOĞLU
Bakan a.
Genel Müdür

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
/ /20
08 Nisan 2019

Ek: Anket (3 sayfa)

Dağıtım:
Trabzon Üniversitesi Rektörlüğüne,
Trabzon, Rize, Giresun ve Ordu Valiliklerine

Adres: MEB 1. Kat A Blok 06648 Bakanlıklar/ANKARA
Elektronik Ağ: mtegm.meb.gov.tr
e-posta: mtegm@meb.gov.tr

Bilgi için: Fahri ÖZBUDUN
Tel: 0 (312) 413 13 08
Faks: 0 (312) 425 19 67

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 3b03-9231-33cd-bbef-8b51 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 3. Bilimsel Çalışma İzin Belgesi

T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 99699167-730.08.03-E.1019
Konu : Bilimsel Çalışma İzni (İrem
KARSLI)

15.04.2019

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Milli Eğitim Bakanlığının 05.04.2019 gün ve E-6958032 sayılı yazısı.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi İrem KARSLI, Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR danışmanlığında hazırlamakta olduğu “**Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Bireysel Ses Eğitimi Dersine Giren Öğrencilerin Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi**” adlı bilimsel çalışmayı Trabzon, Rize, Giresun ve Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda yapmak isteğine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığının ilgi yazıları ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim

 e-imzalıdır
Prof. Dr. Atilla ÇİMER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek : Milli Eğitim Bakanlığının ilgi yazısı

9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

1987 yılında Trabzon'da doğdu. İlkokulu Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu, ortaokulu Cumhuriyet Ortaokulu ve lise öğrenimini ise Trabzon Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde tamamladı. 2005 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümünü kazandı. 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılı bahar döneminde Erasmus Öğrenci Değişim Programıyla gittiği Macaristan'ın Eger kentindeki Eszterházy Károly Üniversitesi'nde eğitim gördü. 2009 yılında lisans eğitimini tamamlayarak mezun oldu. 2011 yılında Bayburt Merkez Bahir Necati Sorguç Yatılı Bölge Ortaokulu'na ataması yapıldı ve burada 4 yıl boyunca görev yaptı. Ardından 2015 yılında il dışı tayin isteyerek Rize Derepazarı Adem Özdemir Anadolu Lisesi'ne geldi. Halen aynı kurumda Müzik Öğretmenliği görevine devam etmektedir. Evli ve bir çocuk annesi olan Karslı'nın yabancı dili ise İngilizcedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres : İrem KARSLI, Soğuksu Mah. Aktürk Sokak Güllü Ana Sitesi I blok Kat. 5 D. 11
Ortahisar/ TRABZON

E-Posta : iremkarsli61@gmail.com